

SUKKERROE- NYT

Danske Sukkerroedyrkere orienterer

Reformoplæg medfører tab på 4.500 kr pr. ha,
side 3

DBII efter 37 pct prisreduktion - reformforslag,
side 4

Beskyttet zone for Rizomania ophæves,
side 9

Økonomien i roeptagere,
side 14

**Hilleshög giver dig en
jævn og sikker roehøst!**

Idun gav +421 kroner i extra udbytte per hektar i forsøgen 2003! *(I forhold til gns. af dyrkede sorter)*

Hos Hilleshög har vi stolte traditioner og lang erfaring med forædling af sukkerroerfrø til Skandinaviske vækstforhold. Derfor kan vi tilbyde sorter som passer præcis til den praktiske avl i Danmark. Det kan du også drage nytte af på din bedrift.

Til sæsonen 2004 anbefaler vi:

	IDUN <i>Normalsort</i>	ARGENTA <i>Normalsort</i>	AVANCE <i>Rhizomania res.</i>	NEMAKILL <i>Nematode res.</i>
Fremspiring	Middel	Høj	Middel	Høj
Sukkerprocent	Middel	Meget høj	Middel til høj	Lav til middel
Rodudbytte	Højt	Middel	Middel	Middel
Sukkerudbytte	Over middel	Middel	Over middel	Under middel
Tendens til stokløbning	Middel	Middel	Lav	Over middel
Nematode resistens	–	–	–	Ja
Rhizomania resistens	–	–	Ja	–
Renhed	Høj, god rodform	Middel	Høj, meget god rodform	Under middel
Hvorfor skulle jeg vælge denne sort?	Stabil sort, passer alle bedrifter	Nyhed. Prøvesort	God topsundhed. Let at høste	Stor nematode-sanerende effekt

For mere information kontakt Ingvar Christensson,
Syngenta Seeds AB Sverige, tel +46 418 43 71 35 eller
E-mail: ingvar.christensson@syngenta.com

Leverandør til de danske sukkerroedyrkere!

Syngenta Seeds AB, Box 302, 261 23 LANDSKRONA, Sverige.

SukkerroerNyt

Udgivet af
Danske Sukkerroedyrkere
Axelborg, Axeltorv 3,1.
1609 København V
Tlf.: 33 39 40 00
Fax: 33 39 41 51
E-mail: ks@landbrug.dk
www.danskesukkerroedyrkere.dk

Ansvarshavende redaktør:
Klaus Sørensen

Redaktionsudvalgsmedlemmer:

Nakskov
Gdr. Finn Rud Larsen
Elmegård
Skt. Clemens Vej 15 A
4760 Vordingborg
Tlf. 5537 5727

Nykøbing
Gdr. Michael Antonisen
Tårsvej 53
4990 Sakskøbing
Tlf. 5477 2047

Assens
Gdr. Povl Thaysen
Hedekrogen 14
5620 Glamsbjerg
Tlf. 6472 2030

Alstedgaard
Forsøgsschef Jens N. Thomsen
Alstedgaard
Højbygårdvej 14
4960 Holeby
Tlf. 5469 1440
www.alstedgaard.dk

annoncer:

Ekstrøm Annonce-Service ApS.
Bagsværd Hovedgade 296-298
2880 Bagsværd
Tlf. 4444 7747
Fax 4444 6747
Mail: roenyt@annonce-service.dk

DTP, repro & tryk:
Glumsø Bogtrykkeri A/S
Østergade 17B
4171 Glumsø
Miljøcertificeret efter ISO 14001

Bladet udkommer fire gange om året: februar, april, september og december måned. Det sendes til alle sukkerroedyrkere med kontrakt på levering af sukkerroer til Danisco Sugar og distribueres hovedsageligt gennem post-væsenet.

Oplag: 5.900
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Reformoplæg medfører tab på 4.500 kr pr. ha

Jørn Dalby

Et tab på omkring 4.500 kr pr. ha er resultatet af Kommissionens oplæg til ny sukkerordning. Her er vel at mærke tale om et nettotab efter indregning af de foreslåede 60 % kompensation for prisfaldet på 37 % på roer.

Det er et ganske uacceptabelt oplæg, som for en dyrker med 20 ha vil fjerne 90.000 kr fra bundlinjen. Det vil være et alvorligt slag for de fleste og true eksistensen for mange landmandsfamilier.

Vi erkender, at der er behov for reform af den nuværende ordning. Det er bl.a. nødvendigt med ændringer, som tager højde for EU's aftaler om import af sukker fra en række fattige ulande og Balkan; desuden skal aftalen tilpasses reformen på det øvrige landbrugsområde samt en ny WTO-aftale, som med stor sikkerhed vil føre til en ophævelse af alle former for eksportstøtte. Vi erkender også, at eneste reelt brugbare løsning er en nedsættelse af prisen på sukker, så den tilnærmedes prisniveauet på verdensmarkedet; men det er ganske uholdbart, at der lægges op til en kompensation af en størrelse, som efterlader dyrkerne med et nettotab på 4.500 kr pr. ha fra stort set den ene dag til den anden.

Sukkerroer kommer i hård konkurrence med alternative afgrøder

Kommissionen lægger op til, at hele kompensationen (4.500 kr i 2007) tildeles som afkoblet støtte i lighed med den øvrige landbrugsreform, hvilket Danske Sukkerroedyrkere bakker fuldt op om. Herved sikres alle dyrkere den størst mulige frihed til at vælge de kommende afgrøder uden hensyn til støtten.

Man skal her være opmærksom på, at det for en del af de nuværende dyrkere vil føre til, at sukkerroer ikke længere er attraktive i forhold til alternative afgrøder. Vi har i Danske Sukkerroedyrkere beregnet, at balancepunktet mellem sukkerroer og hvede rykkes med ca. 6.000 kr i forhold til nusituationen.

Det skal forstås således, at har man i dag f.eks. et DB 2, som "kun" er 5.000 kr bedre i sukkerroer end i hvede, så vil sukkerroer efter reformen komme ud med -1.000 kr i forhold til hvede. Alt andet lige vil det således være en fordel at opgive sukkerroer til fordel for hvede. ➔

INDHOLD

Reformoplæg medfører tab på 4.500 kr pr. ha.....	3
DBII efter 37 pct prisreduktion - reformforslag.....	4
Cercospora – en sygdom i udvikling?.....	8
Beskyttet zone for Rizomania ophæves	9
Bladsvampe bør bekæmpes	10
Økonomien i roeoptagere	14
1. prøveoptagning under 5-års gennemsnit	16
Oplæg til sukkerreform	18
Hvordan håndteres transporttilskud i Norden?	20
Hvad med forpagtninger og reform?	21
Næppe kvotereduktion i 2004.....	21
Kloden Rundt: Besøg på et landbrug i North Dakota, USA	22
EU står til at tabe WTO-sag på sukker	25
Dyrkerne skriver: KWS sorter har givet ukrudtsproblemer	26
Cocksedge prøveudtagning i Nakskov - korrektion af renhed under 87,7	27
Udenlandske tidsskrifter: Sukkerroedyrkingens økonomi	28
Positiv tendens	29
CIBE-kongres i Schweiz	30
Få 10 – 20 gratis konsulenttimer til forberedelse og formulering af udviklingsprojekter.....	31

Annoncetekst til forsiden: Vogn, specielt til sukkerroer. Effektiviserer optagningen og giver bedre økonomi. 25 eller 33 tons kapacitet. Hurtig aflæsning med lang elevator som kan laste i direkte i høj lastvogn eller lægge i en fin kule. Monteres på chassis som senere kan bruges til andre formål, 3 eller 4 akslet. Joystickkontrol, separat pumpeystem & olietank.

Reformoplæg medfører tab på 4.500 kr pr. ha - fortsat

Jeg er dog overbevist om, at vi også vil have sukkerroedyrkning i Danmark fremover; men kombinationen af et tab på 4.500 kr og fuld afkobling af kompensationen øger kravet om rationalisering og strukturudvikling indenfor vores sektor. Det skal bl.a. ske gennem fri omsætning af sukkerkontrakter mellem landmændene. Vi må derfor påregne, at der sker en kraftig koncentration af sukkerroedyrknngen på færre dyrkere med større enheder.

Ikrafttrædelse 2005!

Eneste virkelige overraskelse er forslaget om ikrafttrædelse allerede i 2005, dvs. ét år før udløbet af den nuværende markedsordning. Vi er fra Danske Sukkerroedyrkere absolut imod en sådan fremrykning, som er forbundet med betydelige problemer og omkostninger for dyrkerne, der har disponeret og investeret i tiltro til priser og vilkår frem til 2006 i henhold til den nuværende ordning. Det gælder bl.a. også aftaler om forpagtning af sukkerkontrakter.

Nettotabet for dyrkerne iflg. Kommissionens oplæg vil alene i 2005 beløbe sig til 160 mio. kr.

Tilmed er der ikke udsigt til en aftale i Ministerrådet før tidligst i første halvår af 2005, hvilket er alt for sent i forhold til ikrafttrædelse 2005. Allerede på nuværende tidspunkt er dyrkerne i færd med at planlægge produktionen for 2005, og senest i februar 2005 skal sukkerroekontrakterne indgås, og roerne sås i marts måned. Desuden er der intet i forhold til EU's ulandsaftaler, WTO m.v., som begrundet en reform allerede i 2005.

Ganske vist har vi en intern sag i Danmark med dobbeltstøtte til sukkerroearealer i 2005, som vil blive løst ved ikrafttrædelse 2005; men vi har for længst opfordret politikerne til at løse dette "problem" på anden vis.

Reduktion og omfordeling af kvoter

Kommissionen lægger endvidere op til en reduktion af kvoten med 16 % i løbet af fire år og åbner for omflytning af kvoterne mellem medlemslandene.

Oplægget er ikke særligt klart på dette punkt, så der er behov for en nærmere specifikation, før vi kan tage endelig stilling hertil. Det er dog grundlæggende afgørende, at rettigheden til kvoten tilhører landmændene, således at kvoten og de nuværende kontrakter ikke kan handles uden landmændenes økonomiske medvirken og accept. ■

Nyt fra mark og forsøg:

DBII efter 37 pct prisreduktion - reformforslag

EU-kommissionen har fremlagt sit forslag til en revision af sukkermarkedsordningen. Ifølge forslaget slår pris og kvoteændringer fuldt igennem i 2008. Prisreduktionen slår fuldt igennem i 2007. Den kompensation, der er lagt op til i forslaget, er i lighed

med dyrkningsrettighederne i den øvrige landbrugsreform afkoblet og tildeles således nuværende ejendomme med sukkerroer. Da kompensationen er afkoblet, skal den ikke indgå i fremtidige driftskalkuler, såfremt forslaget vedtages og implementeres. Det gælder ligeledes beregnede forskelle hidrørende fra betingelserne før og efter, forskelle der måske vil opfattes som tab fra beskæring af kvote samt estimerede tab i forhold til prisændringer. De skal heller ikke indgå i driftskalkulerne.

Men det er vigtigt at holde sig for øje, at de foreslåede fremtidige betingelser fra 2007-2008 er væsentligt ændrede, se figur 1.

Der er derfor behov for at se på, hvorvidt der fortsat er grundlag for sukkerroedyrkning. Det gælder både for helheden og for den enkelte sukkerroedyrker. Formålet med dette indlæg er at belyse nogle få af de mange forhold, der har betydning for om der dyrkes sukkerroer, korn eller raps, de nok mest nærliggende alternativer for tiden.

Stykomkostninger I og II

Gennemgås »Driftsanalyser 2002/2003« udgivet af Patriotisk Selskab ses at stykomkostninger I+II i gennemsnit andrager 10.138 kr/ha. Fratrækkes 2.211 kr/ha, som her anslås til fragt, fås 7.927 kr/ha

Af forsøgschef
Jens Nyholm
Thomsen

i gennemsnit før fragt. Det niveau er tæt på afgrødekalkulerne fra Storstrømmens Planteavlserådgivning, der viser 7.303 kr/ha i forkalkulen eksklusive renter og før fragt. Variationen i de samlede stykomkostninger er i Driftsanalyserne dog betragtelige med en spredning på plus minus 1.628 kr/ha. Det bør naturligvis tages i betragtning når figurene betragtes i det følgende.

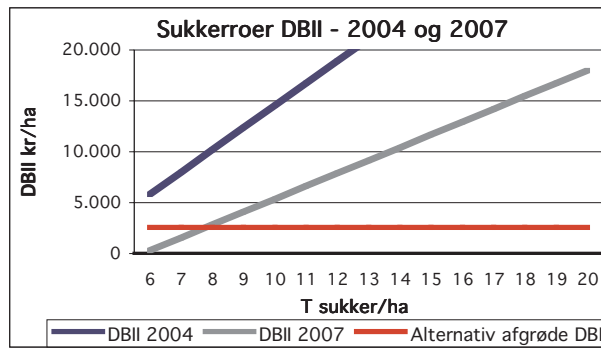
Ved en evt. sammenligning med egen bedrift skal man korrigere i forhold til egne regnskabstal. Er læserens eget omkostningsniveau højere end 7.303 kr/ha fratrækkes differencen det aflæste DBII. Er omkostningsniveauet lavere tillægges differencen til det aflæste DBII.

Alternativ afgrøde

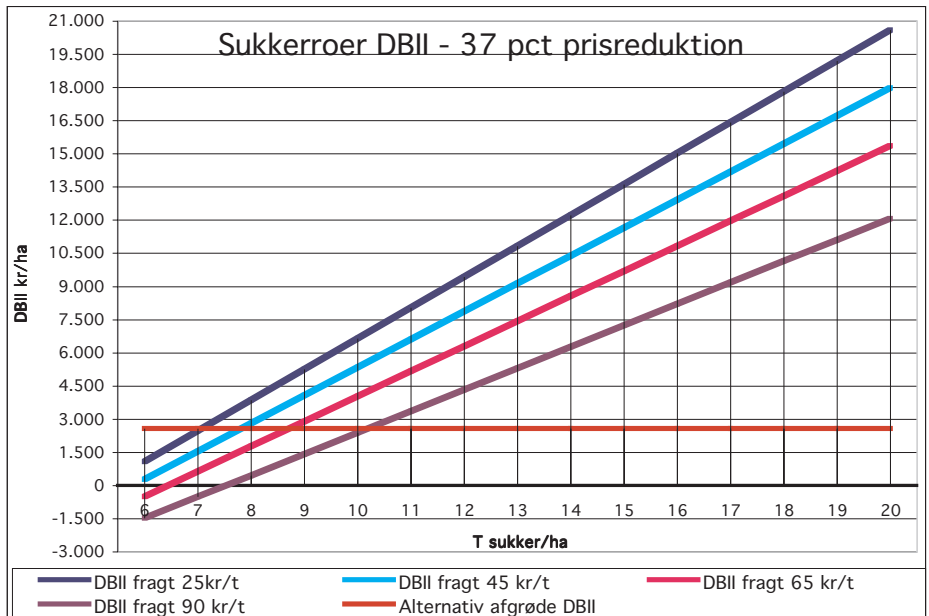
DBII af en alternativ afgrøde til sukkerroer er ansat til 2.564 kr/ha, hvilket er gennemsnittet af DBII for en hvedeafgrøde («Driftsanalyser 2002/2003» Patriotisk Selskab) fratrukket det anførte hektar-tilskud på 2.370 kr/ha, der fremover er afkoblet og derfor ikke indgår i denne betragtning. I vurderingen af en alternativ afgrøde er der også her en betydelig variation i det opnåede DBII imellem de forskellige ejendomme. På figur 1 og 2 betyder det, at når man på sin egen bedrift har et højere DBII for en alternativ afgrøde, skal den røde vandrette linie forskydes op. Og modsat skal den forskydes ned hvis man har et lavere DBII fra alternativet.

Udbytte

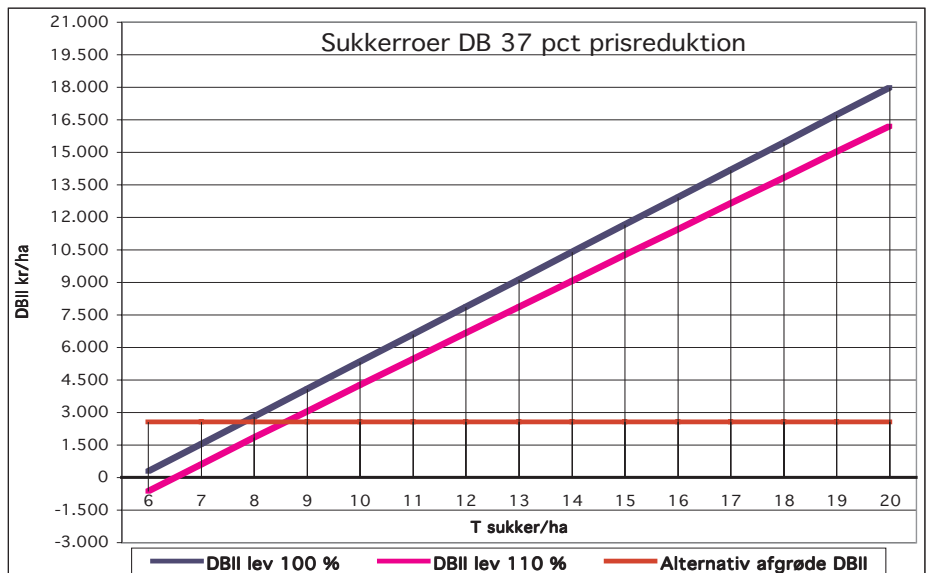
I figur 1, 2 og 3 er DBII proportionalt stigende med udbyttet som følge af forudsætningerne. Den afspejler principielt de udbyttekrav, der er en konsekvens af en prisreduktion på 37 pct. De samlede omkostninger, bortset fra fragt, er konstante. De læsere, der gennemgår beretninger over forskellige driftsregnskaber, vil måske anføre, at der ikke er den samme sammenhæng imellem omkostninger og DBII, som vises her. Herimod kan det anføres, at et højt udbytte er en forudsætning for, at et højt DBII kan opnås. Endvidere, at hvor det i fremtiden ikke er muligt at opnå et

Figur 1. Sammenhæng imellem udbytte og DBII før og efter prisreduktion på de foreslåede 37 pct. Leveringsprocent 100, pris for fragt + rensning 45 kr/tons.

Figur 2. DBII ved forskellige priser for fragt og rensning. Når linien for DBII er over den vandrette linie for den alternative afgrøde er sukkerroer konkurrencedygtige. Leveringsprocent er 100.

Figur 3. DBII ved leveringsprocent på 100 og 110. Pris for fragt og rensning er 45 kr/ton

tilstrækkeligt højt DBII enten på grund af lavt udbytte eller høje omkostninger, vil en bæredygtig sukkerroedyrkning vanskelig kunne gennemføres.

Af figur 2 fremgår det, at udbyttet skal være over 7 tons sukker/ha, hvis DBII af sukkerroerne skal være større end det DBII, der kan opnås i den alternative

Nyt fra mark og forsøg:

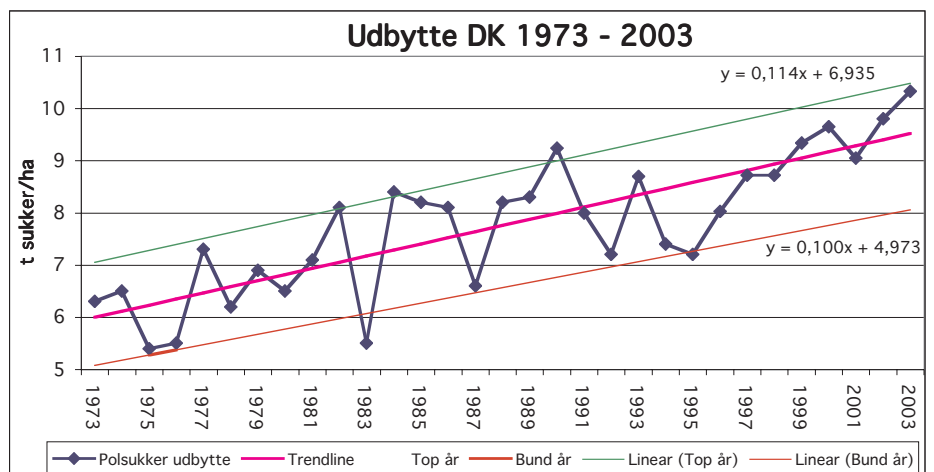
afgrøde. Det gælder, når prisen for fragt og rensning er maksimum 25 kr/tons. Stiger den pris til 65 kr/tons, vil kravet til udbyttet stige tilsvarende til over 8,5 tons sukker/ha og yderligere for en endnu højere fragtpriis.

Af figur 3 fremgår det, at udbyttekravet stiger med en stigende leveringsprocent over 100 som følge af en lavere pris for C-roerne, en pris der ikke kan matche alternativomkostningen for en hvedeafgrøde, når roearealet belastes fuldt ud med de samlede stykomkostninger.

På de to figurer – 1 og 2 – er det muligt for hver enkelte dyrker at lægge sin egen omkostningsprofil ind som det er beskrevet ovenfor i de to foregående afsnit og dermed aflæse hvilket mindstekrav, der er til eget udbytte under de i øvrigt antagne forudsætninger.

Til en generel sammenligning kan det ses af figur 4, at udbyttet i Danmark er konstant stigende til et niveau, der gennemsnitlig matcher kravet til udbyttet for at kunne konkurrere med den her betragtede alternative afgrøde. Men der er stor variation i omkostninger og DBII for sukkerroer og for andre afgrøder. Gennemsnit viser ikke hele sandheden. Et faktum står klart, at udbyttestigning og omkostningsreduktion er nøgleord i sukkerroedyrkingen, der fortsat vil eksistere i fremtiden.

Tabel 1. Forudsætning for beregninger		
	2004	2008
Grundlag	Aktuel MO og Brancheaftale	EU-kommission forslag og aktuel Brancheaftale for så vidt det ikke reguleres i EU-forslaget
Roepris basis 16 pct	335,93 kr/t i gns A og B	203,00 kr for kvoteroer
C-roer basis 16 pct	90 kr/tons	90 kr/tons
Sukkertillæg	Aktuel	Samme forhold som aktuelt
Sukkerprocent	17,5	17,5
Fragttillæg	40 kr/t kvoteroer	30 kr/t kvoteroer
Sukkerroe-affald	11 kr/t 12 pct TS, 40 pct	11 kr/t 12 pct TS, 40 pct
Leveringsprocent	100	Variabel
Renhedsprocent	87,2	87,2
Fragt	45 kr/t	Variabel
Omk Styk I+II	7.303	7.303
Alternativ DB II kr/ha		2.564
Tab af Alternativ DBII ved lev over 100		2.564

Figur 4. Viser udviklingen i sukkerudbyttet i DK i perioden 1973 – 2003.

Nekrolog

Med chok modtog vi meddelelsen om, at landbrugstekniker Peter Pedersen døde den 17. juli som følge af de kvæstelser, han pådrog sig dagen før ved at vælte på sin cykel på en cykeltur med sin familie. Peter var landmandsfødt og uddannet ved landbrug og forsøgsvæsen. Han var i en periode forvalter på Alstedgård i Alsted og tiltrådte herefter en stilling som forvalter ved Knuthenborg. Efter en periode på Danisco Seed tiltrådte Peter stillingen som landbrugstekniker på Alstedgaard i Holeby i 2002. Af natur stillede Peter uden de store armbevægelser store krav til sig selv, han var ihærdig, altid engageret i sit arbejde og ikke mindst i vores nye projekt NETE 2010. I forbindelse hermed har Peter navngivet vores ALCS-harve. Personligt har jeg været glad for et godt samarbejde med Peter.

Peters alt for tidlige død – han blev kun 45 år – er et stort tab for os alle; især for Peters familie. Peter efterlader sig sin hustru Hanne og sin søn Morten, til hvem vores tanker går i en nu vanskelig tid.

Æret være Peters minde

Jens Nyholm Thomsen

Spiren til en succesrig sukkerroe sæson

NYESTE GENETIK

AXXON

Nøglen til Deres økonomiske succes

- ✓ ren grokraft og kraftfuld afgrødeudvikling
- ✓ god resistens imod bladsygdomme (Ramularia)
- ✓ maksimalt sukkerudbytte produceret med de laveste mulige omkostninger

SIKKER ROEOPTAGNING

VERITY

Rent sukker
Deres fortjeneste

- ✓ producerer ikke bare mange tons men også meget sukker
- ✓ hurtig fremspiring og hurtig til at lukke rækkerne
- ✓ nem aftopning og let optagning
- ✓ en pålidelig sukkerroesort

vanderhave
SUGAR BEET SEED

www.vanderhave.com

*125 years
sweetening the world*

Cercospora

- en sygdom i udvikling?

I de sidste par år har Cercospora været observeret i roemarkerne som enkelte angreb på få kvadratmeters størrelse. Der er en tendens til at sådanne angreb observeres mere hyppigt for hver sæson.

Afforsøgsleder
Anne Lisbet Hansen

Symptomer på Cercospora (*Cercospora beticola*) er afgrænsede runde pletter, 2-5 mm i diameter, omkranset af en rødbrun rand med hvidgrå midte. Angrebne begynder på ældre blade. Symptomerne kan forveksles med Ramularia, men set under lup udvikler Cercospora sorte sporeansamlinger i midten af pletterne, hvorimod Ramularia udvikler hvide sporeansamlinger. Som sygdommen udvikler sig smelter pletterne sammen og bladene visner. Områder med angreb i marken ses som »afbrændte« områder, hvor planterne er helt visne og sorte. Ved alvorlige angreb visner alle blade væk og roeplanten begynder at danne nye blade. Optimale temperaturer for Cercospora er mellem 20-26 °C og høj luftfugtighed. Under optimale forhold kendetegnes Cercospora ved at udvikle sig meget hurtigt. Alvorlige epidemier kan udvikles, hvis relativ fugtighed holder sig over 96 % i

10-12 timer hver dag i en periode på 3-5 dage med optimale dagstemperaturer og nattemperaturer over 10 °C. Sygdommen spredes især via svampesporer i regnplask og i færre tilfælde med vinden. Under lidt lunere himmelstrøg i Syd- og Mellemeuropa rapporteres der om op til 40 % udbyttetab som følge af Cercospora angreb. Her ses hvert år kraftige angreb af Cercospora og kombinationen mellem brug af resistente sorter og fungicidbehandlinger fra juli måned er nødvendig for en rentabel sukkerroedyrkning i lande som Grækenland og Italien. I Mellemeuropa giver 1-2 fungicidbehandlinger typisk 10-20 % merudbytte. Geografisk breder Cercospora sig nord på i Europa. I Holland har Cercospora i løbet af 25 år spredt sig fra det sydøstlige hjørne af landet til at dække 34 % af det dyrkede sukkerroeareal i 2000. I 2001-2003 blev der observeret angreb i hele landet, hvor størstedelen af de angrebne marker

Figur 1. Symptomer på Cercospora er skarp afgrænsede runde pletter omkranset af rødbrune rande med lysegrå midte. Ved alvorlige angreb flyder pletterne sammen og bladene visner efterhånden (Foto: Finn Sørensen Danisco Agriconter).

Figur 2. Områder med angreb af *Cercospora ses sent* på sæsonen som »afbrændte« pletter, fordi angrebne planter står med sortbrune blade (Foto: Finn Sørensen Danisco Agricenter).

udviklede alvorlige epidemier. Årsagen til den stigende sygdomsudvikling er ikke klarlagt. Den har spredt sig imod hyppigst forekommende vindretning og forekommer i marker, der ikke har været bevokset med roer før. Noget af årsagen kan ligge i ændret praksis fra fjernelse til nedpløjning af roetop, genetisk variation hos svamp samt varmere klima jævner nye undersøgelser ved IRS Institute of Sugar Beet Research Holland.

Cercospora kan forebygges med længere sædskifte og dyb pløjning som øger nedbrydningshastigheden på roetop. Sygdom-

men kan begrænses med resistente sorter, hvor nye generationer af resistente sorter ligger på udbyttensiveau med standard sorter under Hollandske forhold. Idet sygdommen kan være meget aggressiv og med det formål at begrænse svampebehandlinger under hensyn til miljø, omkostninger og udvikling af resistens, har man i Tyskland, Italien og USA udviklet varslingsystemer baseret på bladangreb, bekæmpelsestærskler, klimadata og sporefælder.

Vi følger udvikling af *Cercospora* i forsøgene på Alstedgaard, og vil gerne høre fra dyrkere, der ser *Cercospora* i deres marker. Hvis og når angrebene tiltager i styrke vil det være naturligt at inkludere vurderinger af forskellig modtagelighed blandt sorterne i sortsforsøgene. Desuden overvejer vi at udføre kunstige smitteforsøg ligesom vi udfører med *Ramularia*. ■

Nyt fra mark og forsøg:

Beskyttet zone for Rizomania ophæves

Af forsøgsleder
Anne Lisbet Hansen

Plantedirektoratet har d. 10. august på baggrund af høringsrunde hos en række organisationer meddelt Europakommisjonen, at Danmark ikke længere ønsker at være beskyttet zone for Rizomania. Fra samme tidspunkt vil Plantedirektoratet ikke længere håndhæve reglerne på området og de restriktioner, der var pålagt inficerede ejendomme. De relevante bekendtgørelser vil blive ændret pr 21. august 2004 og Plantedirektoratet vil umiddelbart herefter

rette skriftelig henvendelse og ophæve restriktionerne på de ejendomme, hvor Rizomania er konstateret. Den officielle overvågning af sygdommen vil hermed ophøre, men Plantedirektoratet vil gerne informeres om nye fund eller formodninger om fund i andre egne end Lolland og Falster, hvor størstedelen af de hidtidige fund er gjort.

Angående afprøvninger af Rizomania tolerante sorter på Alstedgaard, så fortsætter specialserien med undersøgelser af udbytte og kvalitetsparametre i de Rizomania tolerante sorter til og med 2005. Derefter vil sorterne indgå i de almindelige sortsforsøg. I 2003 medførte et Rizomania angreb i et sortsforsøg på Alstedgaard et udbyttetab

på 30 % i modtagelige sorter i forhold til tolerante sorter i et område (550 m²) med tydelige bladsymptomer. I en zone (1030 m²) omkring dette område, men uden umiddelbare synlige bladsymptomer, blev et udbyttetab på 10 % observeret i modtagelige sorter i forhold til tolerante sorter. Uden angreb viste modtagelige sorter et udbytte 2 % lavere end Rizomania tolerante sorter.

Det må anbefales, at ved større pletter i marken med symptomer samt ved faldende sukkerprocent og rodvægt bør jordprøver tages og analyseres for forekomst og typen af Rizomania. Dyrkning af sorter med Rizomania tolerance anbefales ved angreb samt ved maskinfællesskaber mellem ejendomme med inficerede arealer. ■

Bladsvampe bør bekæmpes

Resistens og bekæmpelse af bladsvampe får stadig større betydning for succesfuld udbytte af sukkerroedyrkning. Gennem opretholdelse af lave sygdomsangreb fra slutningen af juli og frem til optagning udnyttes roernes potentielle fotosynteseapparat. Uanset produktion af C-roer har bladsvampebekæmpelse vist sig fordelagtigt.

Af forsøgsleder
Anne Lisbet Hansen

De tre vigtigste bladsvampe i vores område er *Ramularia*, meldug og rust, som kan medføre betydelige udbyttetab i sukkerroerne. *Cercospora* optræder med enkelte angreb hvert år og er en sygdom, som sandsynligvis er i stigning. Af mindre betydende sygdomme kan nævnes *Phoma* og bedeskimmel (*Peronospora*).

Bekæmpelse

Dyrkere skal i dag være opmærksomme på, at der nu er mulighed for billig og effektiv bekæmpelse af bladsvampe og bør overveje at bekæmpe svampe ved begyndende angreb hvert år. For bare 4 år siden var mindre effektive midler årsag til, at svampebekæmpelse langt fra var aktuelt hvert år og ofte kun aktuel i tilfælde af tidlige angreb.

Tidspunkt og graden af angreb for de forskellige bladsygdomme afhænger af smittetryk og aktuelle vejrforhold, se tabel 1. Status i anden uge af august i år er moderate angreb af *Ramularia* i hele dyrkningsområdet, begyndende angreb af rust på Lolland og Falster samt på Vestsjælland i marker nær Storebælt. Derudover er der observeret begyndende meldug angreb på Lolland og Vestsjælland. Danisco Agricen-ter udsendte varslings om angreb og anbefaling af bekæmpelse første uge af august. De fleste dyrkere på Lolland og Falster har været eller er i gang med bekæmpelsen pr medio august. I Vestsjælland og på Fyn bør flere dyrkere være opmærksomme på fordelene ved behandling.

Ramularia-svampen spredte sig kraftigt fra slutningen af 1980'erne, og var da vanskelig at kontrollere. Fra 2003 er svampemidlet Opus (epoxiconazol) godkendt, der med 0,25 l/ha viser et merudbytte på 8 % i forhold til ubehandlet i gennemsnit af 7 forsøg på Alstedgaard i 2002-2003. De to år var prægede af *Ramularia* og meldug angreb, men midlet er også effektivt mod rust. Set fra de forskellige forsøgspladser varierer merudbyttet ved en behandling fra 4 til 11 %, der giver et nettomerudbytte på

ca. 300-500 kr. beregnet som C-roer.

Bekæmpelsen bør foretages ved begyndende angreb, hvilket kan observeres ved 10-15 % planter med angreb.

Roesorter udviser forskellig grad af resistens mod *Ramularia*, meldug og rust. De fleste af resistenstyperne er partielle og virker ikke som en total modvirkning mod sygdomsudviklingen, men som en forsinkelse i udviklingen. Tre års forsøg på Alstedgaard med 5 sorter (bl.a. Manhattan og Hekla), der udviser forskellig modtagelighed/resistens overfor bladsvampene, viser alle et merudbytte for svampebekæmpelse (se Alstedgaard Dyrkningsforsøg og Undersøgelser i Sukkerroer 2003). Behandling med triazol, som er den fungicidgruppe Opus tilhører, har i korn vist at medføre grønne blade i længere tid ud over at regulere svampesygdomme. Dette undersøger en forskningsgruppe fra det engelske British Beet Research Organisation Broom's Barn, og der rapporteres om tydelige udbytte fordele ved brug af triazol (og strobiluriner), som forsinker bladvisning og ændrer bladfysiologi i sukkerroer.

De vigtigste bladsvampe *Ramularia (Ramularia beticola)*

Ramularia kendetegnes ved mere eller mindre uregelmæssige runde bladpletter 4-12 mm i diameter, gråbrun til hvidbrun i midten som ofte er omgivet af en rødbrun rand (figur 1). Pletterne ses i begyndelsen især på ældre blade, men breder sig efterhånden og vokser sammen. Ofte revner bladvævet i de angrebne områder. Observeres pletterne med lup ses hvide sporeansamlinger i midten af pletterne.

Tabel 1. Bladsvampes optimale klimaforhold, spredning samt overvintring.

	Ramularia	Bedemeldug	Bederust	Cercospora
Optimal temperatur, °C	17-20	25-30	15-20	23-27
Fugtighed, % RH	>95	30-40	Fugtigt	>96
Spredning	Vind og regnplask	Vind (fjern- og lokal smitte)	Vind (fjern- og lokal smitte) hvilesporer i planterester, usæd	Regnplask (vind)
Overvintring	Planterester	Frø- og spild- roer (Fjernsmitte)	Frø- og vilde roer (Fjernsmitte)	2-5 (-20) år planterester

Ramularia kan forveksles med Cercospora, dog har Cercospora regelmæssige og mindre pletter med sorte sporeansamlinger i midten.

Meldug (*Erysiphe betae*)

Tynde hvide til grålige belægninger startende især på de ældre blade derefter

ter på de yngre blade (figur 2). Angreb skyldes hovedsageligt fjernsmitte med vinden fra andre lande for eksempel fra England. Meldug overlever udelukkende på levende plantemateriale og i England laver man hvert år en prognose baseret på antal frostdøgn, som har betydning for overvintringen og smittetrykket. For

2004 angives en risiko for angreb på 52 % af roearealet i England sidst i august med de første angreb begyndende sent i juli i kystnære områder.

Rust (*Uromyces beticola*)

De rustfarvede afsmittende pustler ses på over- og undersiden af bladene og

GRIMME

Grimme MAXTRON 620

Selvkørende roeoptager

6 rækker med afstand på 45 eller 50 cm. 20 tons tankindhold.

Optagningssystem med hydr. trukne oppel-hjul.

Rensesystem med 9 stk. rensevalser i maskinens fulde bredde.

Valserne er reversible og kan trinløst justeres i afstand og individuel i hastighed.

Maskinen er med gummilarvefødder foran og drejeskammel, med store hjul, bag.

Et system der bevirker at marktrykket er minimalt og uden sammenligning.

Grimme MAXTRON 620

Betyder: Skånsom behandling • Større udbytte • Mindre marktryk • Bedre økonomi

Hylleberg

DK 8840 RØDKÆRSBRO • TLF 8665 8499

Se yderligere på www.hylleberg.dk

har ofte en gullig zone omkring pustlerne (figur 3). I begyndelsen ses spredte pustler på bladene, som efterhånden kan dække hele bladpladen, og bladet visner. Der er risiko for tidlige angreb i nærheden af frøroer herunder også strandbede, og angreb ses især begynde i kystnære områder. ■

Figur 1: Angreb af Ramularia. Bladpletterne er runde og uregelmæssige, smelter efterhånden sammen og vævet revner. Seneste »Ramularia-år« havde vi i 2002. Sidste år var præget af sene kraftige angreb i september og oktober.

Figur 2: Meldug danner et svampemycelium, som vokser hen over bladet og giver marken et gråligt skær. Sygdommen ses hvert år, og havde i 2002 og 2003 optimale forhold i august måned i mange områder.

Figur 3: Rust danner sporehobe som oftest giver afsmittende rødbrune sporer på fingrene. I 2001 havde vi kraftige angreb af rust, hvor den modtagelige sort Brigitta viste et merudbytte på 16 % efter svampebehandling.

*Med øje for dit
bedste resultat*

JULIANA

- Meget højt sukkerudbytte
- Lav stokløbningstendens

www.kws.com

KWS SCANDINAVIA AB
Jörg Philipps
Tel.: +49 - 55 61 311 628
E-mail: j.philipps@kws.de

Det begynder med os.

Økonomien i roeoptagere

Kan det betale sig at investere i egen roeoptager eller skal man få en maskinstation til at udføre arbejdet. Hvad er økonomien bag 6-rækkede optagere frem for de bugserede. Tre praktiske driftsregnskaber er brugt som baggrund for en mere teoretisk beregnet udgift ved at tage roer op.

Af forsøgsleder
Brian Bacher Pedersen

Der er set på tre forskellige roeoptagere, en 6-rækket selvkørende Kleine SF-10, en 6-rækket selvkørende Ropa Euro Tiger og en 3-rækket bugseret Thyregod T-7.

Forudsætninger

For at kunne sammenligne de tre maskiner er der i *tabel 1* fastsat satser for timeløn, brændstof, forsikring, forrentning, afskrivning samt maskinens pris. Niveauet for reparationer og reservedele er fastlagt på baggrund af de praktiske eksempler. Omkostningerne er derefter udregnet på basis af det antal timer maskinen måtte køre ved varierende antal

effektive arbejdstimer, og en periode på 5 år.

Står valget mellem en selvkørende og en bugseret roeoptager skal der først og fremmest tages højde for hvor stort et areal der skal tages op. Kapaciteten er forholdsvis lav på en bugseret optager i forhold til en selvkørende. Skal der også investeres i en traktor til formålet eller er der allerede en til rådighed. I regneeksemplet er der sat 120 kr af pr time til traktor, under forudsætning af den bruges i hele sæsonen. Ved optagning med selvkørende roeoptager udnyttes kapaciteten af følgevogn og traktor bedre end ved optagning med bugseret optager. Der skal også tages højde for om man har personale til rådighed, eller man evt. selv er disponibel i optagningsperioden, og dermed kan man tillade sig at regne med en lavere timeløn.

Hvis det er muligt at køre roerne direkte til kule med optageren kan man overveje en optager med stor tankvolumen og dermed spare følgevogn og traktor. I beregningen er der ikke taget højde for besparelsen til følgevogn ved optagning med Ropa Euro Tiger.

3-rækket bugseret Thyregod T-7

Thyregod T-7 er en 3-rækket bugseret roeoptager, der i det praktiske eksempel har haft en gennemsnitlig kapacitet på 0,55 ha pr time over 8 år, ved en rækkeafstand på 45 cm og 155 ha (*tabel 2*). Er roerne etableret på 50 cm rækkeafstand øges kapaciteten ca. 10% og bliver derved 0,61 ha pr time.

6-rækket selvkørende Kleine SF-10

Kleine SF-10 er en 6-rækket selvkørende roeoptager, der i det praktiske eksempel har haft en gennemsnitlig kapacitet på 0,93 ha pr time inklusiv transportkør-

3-rækket bugseret Thyregod T-7

sel ved 375 ha på 50 cm rækkeafstand. Kapaciteten er udregnet over en periode på 4 år (*tabel 3*). Det er en billig maskine i indkøb, let at håndtere pga. den ikke er ret stor og den har en lav egenvægt i forhold til andre selvkørende roeoptagere.

6-rækket selvkørende Kleine SF-10

6-rækket selvkørende Ropa Euro Tiger

Ropa Euro Tiger er en 6-rækket selvkørende roeoptager, der i det praktiske eksempel har haft en kapacitet på ca. 1 ha pr effektive time ved 592 ha pr år (*tabel 4*). Den har stor tank, og behøver dermed ikke følgevogn. I det praktiske eksempel har optageren selv kørt til stak/kule på 80 procent af det optagede areal.

Beregning

I beregningseksemplet er arealet af roer høstet med hver af optagerne beregnet fra 50 til 2.000 ha pr år. Når der ses på økonomien ved optagning med hen-

Tabel 1: Faste satser brugt til beregningerne.

	Selvkørende	Bugseret
Brændstofpris	2,25 kr / ltr	-
Traktor omkostning	-	120 kr / time
Beregningsperiode	5 år	5 år
Pris for roeoptager (Ren handel)	75 % af listepri	75 % af listepri
Forsikring	13.000 kr	1.350 kr
Afskrivning	16%	16%
Forrentning	6%	6%
Time løn	170 kr / time	170 kr / time

6-rækket selvkørende Ropa Euro Tiger

holdsvis 3 og 6-rækket roeoptagere skal der tages højde for hvor mange ha roer der forventes, og hvor mange timer man samlet regner med at have til optagning

højde for hvor meget de forskellige roeoptagere skader roerne ved optagning, hvor stort spildet er fra de enkelte maskiner og jordpakningen. Der er heller ikke taget højde for hvor mange effektive dage der skal bruges til optagning. De økonomiske beregninger der her er lavet, er justeret så de kan sammenlignes. Når det overvejes om der skal investeres i roeoptagere eller man skal lade maskinstationen klare arbejdet, er det ens egne behov og muligheder der skal lægges til grund for beregningerne. Derudover skal det med i betragtningen at Thyregod T-7

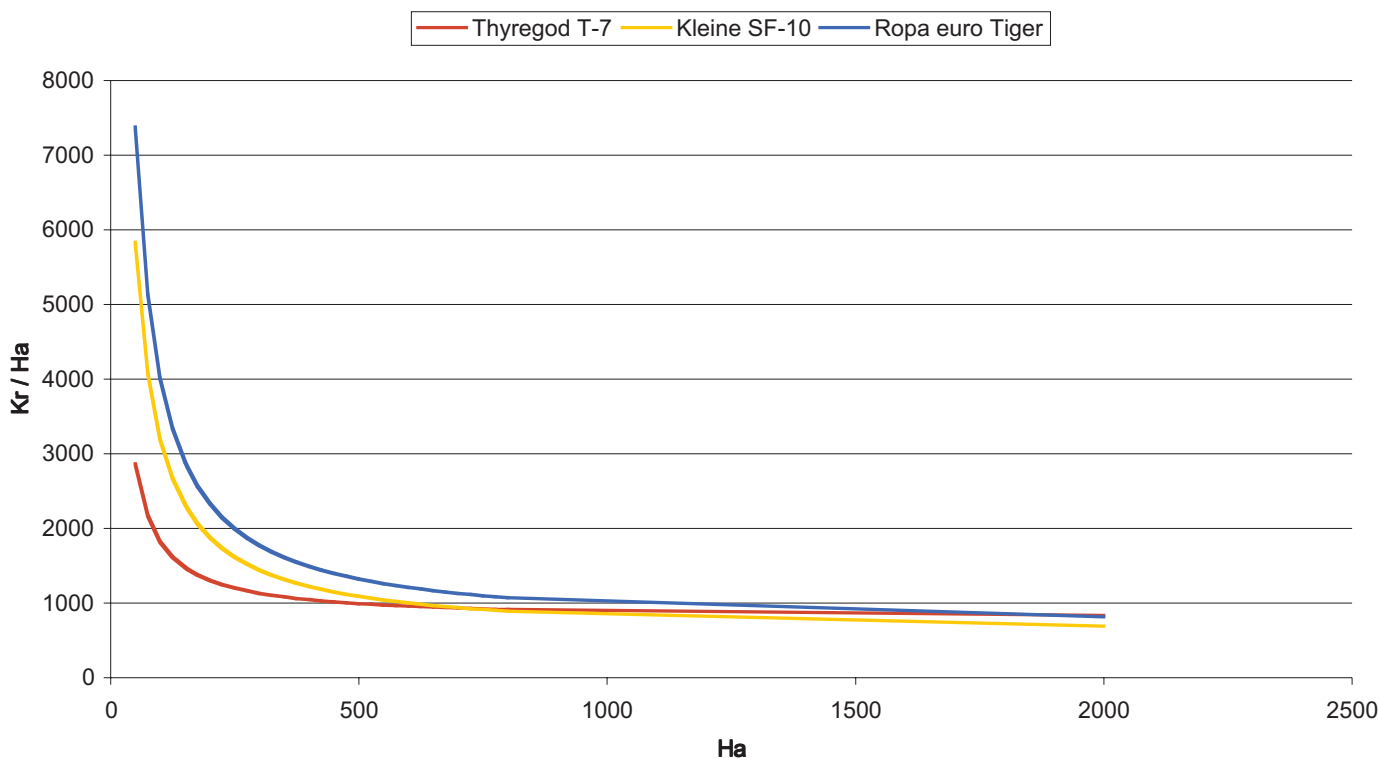
gen. 2.000 ha er urealistisk for de valgte maskiner, men er med for at få skæringspunktet mellem Ropa Euro Tiger og Kleine SF-10. I beregningerne er der ikke taget

og Kleine SF-10 skal bruge følgevogn, hvilket Ropa Euro Tiger kun bruger til ca. 20 % af arealet. Kapaciteten af følgevognen bliver bedst udnyttet af de selvkørende roeoptagere, hvorfor prisen pr ha til følgevogn, bliver lavere for disse maskiner.

Konklusion

Figur 1 viser resultatet af beregningerne for de tre udvalgte maskiner, under de nævnte forudsætninger. Det ses at kurvene for Thyregod T-7 og Kleine SF-10 krydser hinanden ved ca. 725 ha, hvilket vil sige at økonomien indtil 725 ha er bedst for den bugserede maskine. Arealet skal ifølge beregningerne næsten op omkring 2.000 ha før økonomien i en Ropa Euro Tiger er bedre end Thyregod T-7. Disse tal er urealistiske, idet det ikke vil være muligt at tage så store arealer op med en roeoptager, og den samlede økonomi vil også ændres når følgevogn medregnes. ➔

Sammenligning af optagere

Figur 1: Diagrammet viser økonomien for tre roeoptagere når der ikke tages højde for maksimum kapaciteten af maskinerne og følgevogne. Det ses, at kurvene for Thyregod T-7 og Kleine SF-10 krydser hinanden ved ca. 725 ha, hvilket vil sige, at økonomien indtil 725 ha er bedst for den bugserede maskine.

Table 2: Thyregod T-7, 3-rækket bugseret roeoptager. Praktisk datamateriale der ligger til grund for beregningerne.

Thyregod T-7	
Beregningsgrundlag i antal år:	5 år
Rækkeafstand:	45 cm
Høstet areal pr år i gennemsnit:	155 ha
Antal effektive timer:	282 timer
Antal timer maskinen har kørt:	282 timer
Omkostning til traktor:	120 kr / time
Kapacitet:	0,55 ha / time
Reserve dele pr år i gennemsnit over 5 år:	22.500 kr
Timer til reparationer:	51 timer
Beregnet omkostning til reparationer pr effektive timer:	140 kr / time
Vask og smøring:	81 timer
Bemærkninger:	Kapaciteten er ca. 10 pct. lavere når der høstes på 45 cm frem for 50 cm. Det beregnede omkostningsniveau er justeret til landsgennemsnittet for bugserede roeoptagere jvf. Hans Henning Sørensen fra Østlige Øers Maskinrådgivning.

Table 3: Kleine SF-10, 6-rækket selvkørende roeoptager. Praktisk datamateriale der ligger til grund for beregningerne.

Kleine SF-10	
Beregningsgrundlag i antal år:	4 år
Rækkeafstand:	50 cm
Høstet areal pr år i gennemsnit:	375 ha
Antal effektive timer:	375 timer
Antal timer maskinen har kørt (inklusive transport):	405 timer
Brændstof	40 liter / time
Kapacitet:	1 ha / time
Reserve dele pr år i gennemsnit over 4 år:	65.000 kr
Timer til reparationer samt vask og smøring:	155 timer / år
Beregnet omkostning til reparationer pr effektive timer:	257 kr / time
Bemærkninger:	De beregnede omkostninger til reparationer pr effektive timer er beregnet ud fra et driftsregnskab over 4 år. Det femte år vil være dyre, hvorfor omkostningerne måske skulle svare til landsgennemsnittet på 294 kr pr time.

Table 4: Ropa Euro Tiger, 6-rækket selvkørende roeoptager. Praktisk datamateriale der ligger til grund for beregningerne.

Ropa Euro Tiger	
Beregningsgrundlag i antal år:	2 år
Rækkeafstand:	50 cm
Høstet areal pr år i gennemsnit:	592 ha
Antal effektive timer:	592 timer
Antal timer maskinen har kørt (inklusive transport):	674 timer
Brændstof	55 liter / time
Kapacitet:	1 ha / time
Omkostninger til reparationer pr effektive timer:	297 kr / time
Bemærkninger:	Den gennemsnitlige udgift på selvkørende roeoptager er på 297 kr/effektive time. Tallet er opgivet af Hans Henning Sørensen fra Østlige Øers Maskinrådgivning. Tallet er vurderet til at være realistisk ud fra de faktiske udgifter. De faktiske udgifter er ikke brugt da beregningsgrundlaget på 2 år er for spinkelt.

1. prøveoptagning under 5-års gennemsnit

Af Klaus Sørensen

Den 1. prøveoptagning af sukkerroer den 9. august 2004 viser 5,77 tons sukker pr. ha. Resultatet er noget under 5-års gennemsnittet på 6,70 tons og langt under sidste års 8,30 tons pr. ha. I sammenligningen skal man dog huske, at sidste års resultat var ud over normalen, og i sidste ende førte det til et rekordudbytte pr. ha.

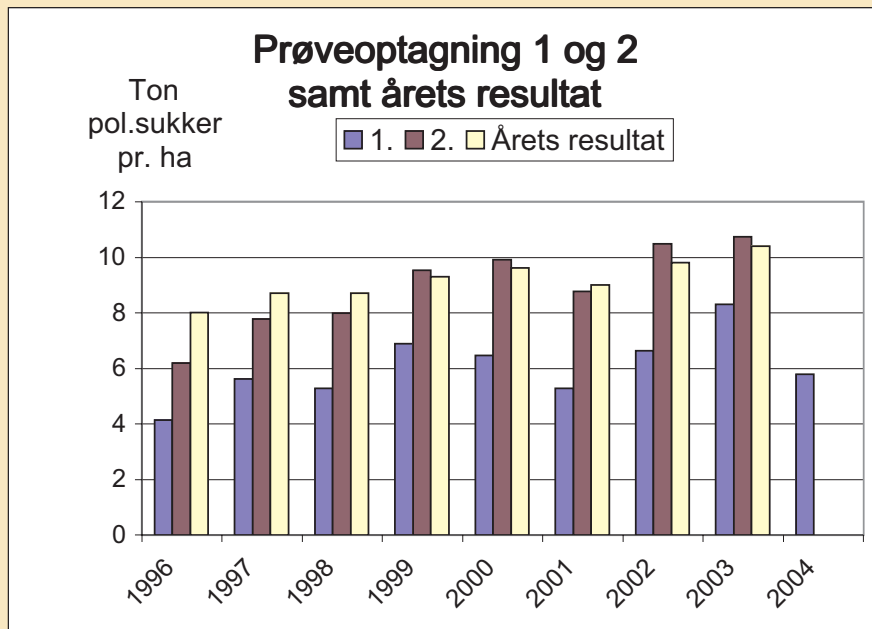
Roerne blev i 2004 sået rimeligt tidligt omkring den 1. april men er herefter præget af det kølige vejr og færre solskinstimer. Roerne er dog generelt veletablerede og med rimelige vækstbetingelser i den resterende del af sæsonen, er der et godt potentiale for at indhente noget af det forsømte. Danisco vurderer, at Danmark med en normal vækst i den resterende del af sæsonen, vil nå op på den danske kvote på 420.746 tons sukker.

Af figuren ses dette års 1. prøveoptagning sammenlignet med de seneste 8 års resultater af 1. og 2. prøveoptagning samt de endelige resultater for årene.

Som det fremgår af tabellen, er der især tale om manglende rodudbytte, som i prøveoptagningen ligger 5,5 tons under 5-års gennemsnittet.

Areal ned med 4 %

Den foreløbige opgørelse af Danmarks areal med sukkerroer viser, at arealet er nedsat med 4 % til 48.500 ha. Hermed fortsættes trenden fra tidligere år, og arealet er over de seneste 6 år nedsat med ikke mindre end 27%.

5,77 tons. sukker i 1. prøveoptagning er under 5-års gennemsnittet.

1. prøveoptagning af roer - den 9. august 2004

Fabrik	Tons roer pr. ha	Pct. sukker i roen	Tons sukker pr. ha	
Nakskov	41,4	15,2	6,30	
Nykøbing	35,8	14,7	5,25	
Assens	36,7	15,3	5,62	<i>Rodudbyttet ligger</i>
Gennemsnit 2004	38,3	15,1	5,77	<i>5,5 tons under 5-års</i>
Gennemsnit 5 år	43,8	15,3	6,70	<i>gennemsnittet.</i>

MONOSEM

Præcisionsteknik i roemarken

MONOSEM MECA 3 roesåmaskine -præcisionsteknik i roemarken.

- ✓ Mekanisk roesåmaskine. Udstyr for direkt såning (ekstraudstyr).
- ✓ Arbejdsbredder fra 6 til 36 rækker.
- ✓ Automatisk eller manuelt række cut-off system.
- ✓ Elektroniske kontrolsystemer.
- ✓ Alle former for gødningsudstyr.

MONOSEM pneumatiske eller mekaniske såmaskiner, -præcis såning af roer, majs og specialafgrøder.

Skandinavisk importør:

Scan **Roeteknik**

Fulbyvej 4 i DK-4180 Sorø
Phone +45 57 83 30 35 . Fax +45 57 83 30 29
Mobil +45 40 74 78 10

**-hos os er effektiv service
en del af handelen!**

Oplæg til sukkerreform

Af Klaus Sørensen

Kommissionen har den 14. juli 2004 fremlagt et oplæg til reform af EU's markedsordning for sukker. Oplægget indeholder bl.a. en reduktion af roeprisen med 37 % kombineret med 60 % kompensation, reduktion af sukkerprisen med 33 %, en kvotereduktion på 16 % og åbning for omsætning af sukkerkvoter mellem medlemslandene. Der lægges op til en ikrafttrædelse allerede i 2005.

Da der kun er tale om et oplæg og ikke et decideret forslag til lovtekst (forordning), mangler der en række detaljer. Dette gælder f.eks. afsnittet, som omhandler brancheaftaler og herunder omtalen af fragttilskud. En egentlig lovtekst forventes tidligst at foreligge ved udgangen af indeværende år. Medvirkende til dette er udskiftningen af Kommissionen i november måned, hvor den nuværende landbrugskommissær Franz Fischler erstattes af Mariann Fischer Boel. Der kan derfor tidligst forventes en beslutning i Ministerrådet i løbet af første halvår 2005.

Ikrafttrædelse 2005

Kommissionen lægger overraskende op til ikrafttrædelse 2005, dvs. ét år før den nuværende markedsordning udløber.

Danske Sukkerroedyrkere er kraftigt imod en sådan fremrykning, som er forbundet med betydelige problemer og omkostninger for dyrkerne, der har disponeret og investeret i tiltro til priser og vilkår frem til

2006 i henhold til den nuværende ordning. Det gælder bl.a. også aftaler om forpagtning af sukkerkontrakter.

Nettotabet for dyrkerne vil alene i 2005 beløbe sig til 160 mio. kr.

Tilmed er der ikke udsigt til en aftale i Ministerrådet før tidligst i første halvår af 2005, hvilket er alt for sent i forhold til ikrafttrædelse 2005. Allerede på nuværende tidspunkt er dyrkerne i færd med at planlægge produktionen for 2005, og senest i februar 2005 skal sukkerroekontrakterne indgås, og roerne sås i marts måned. Desuden er der intet i forhold til EU's ulandsaftaler, WTO m.v., som begrundet en reform allerede i 2005.

Sukkerpris reduceres med 33 %

Prisreduktion på sukker med 20 % i 2005 og 2006 stigende til 33 % i 2007.

Reduktionen på 33 % medfører en pris på 421 Euro pr. ton (3.130 DKK), hvilket er ca. det dobbelte af den nuværende verdensmarkedspris.

Danske Sukkerroedyrkere accepterer, at sukkerprisen som led i en reform må tilnærme sig prisniveauet på verdensmarkedet, således at EU's sukkerproduktion i højere grad kan konkurrere med importeret sukker.

Roepris reduceres med 37 %

Prisreduktion på roer med 25 % i 2005 og 2006 stigende til 37 % i 2007.

Reduktionen tager udgangspunkt i den faktiske roepris, som dyrkerne modtager for deres roer, dvs. reduktion i forhold til basis-roeprisen fratrukket produktionsafgifter.

Danske Sukkerroedyrkere understreger, at prisreduktionen skal ses i sammenhæng med kompensationen til de berørte landmænd (se nedenfor), således at det er nettoresultatet, der er afgørende.

Ud fra den foreslåede kompensation på 60 % vil det føre til et tab på ca. 4.500 kr pr. ha, hvilket **Danske Sukkerroedyrkere** finder er et ganske uacceptabelt oplæg, som

for en dyrker med f.eks. 20 ha vil fjerne 90.000 kr fra bundlinien.

Kompensation til sukkerroedyrkere på 60 %

Sukkerroedyrkere kompenseres for 60 % af faldet i roeprisen. Hele kompensationen skal tildeles som afkoblet støtte, dvs. uafhængig af, hvad der fremover dyrkes på arealet.

Den totale kompensation for Danmark er fastlagt til 19 mio. Euro (141 mio. DKK) i 2005 og 2006 stigende til 30 mio. Euro (223 mio. DKK) fra 2007.

Kompensationsbeløbene er for hvert enkelt EU-land fastsat i forhold til den faktiske roepris. Her spiller det ind, hvilket forhold der er mellem landenes A- og B-kvoter, idet produktionsafgiften er 2 % på A-roer (A-sukker) og 39,5 % på B-roer (B-sukker). Når kompensationen til dyrkerne indregnes, er nettotabet som følge af prisreduktionen ens for såvel industrien som sukkerroedyrkere – ca. 15 % af bruttoprisen.

Kommissionen lægger op til, at hele kompensationen (4.500 kr i 2007) tildeles som afkoblet støtte i lighed med den øvrige landbrugsreform, hvilket **Danske Sukkerroedyrkere** bakker fuldt op om. Herved sikres alle dyrkere den størst mulige frihed til at vælge de kommende afgrøder uden hensyn til støtten.

Prisfaldet kombineret med tildelingen af kompensationen som afkoblet støtte vil føre til, at sukkerroer for en del af de nuværende dyrkere ikke længere er attraktivt i forhold til alternative afgrøder. Det vil ud fra Danske Sukkerroedyrkeres beregninger rykke balancepunktet mellem sukkerroer og hvede med ca. 6.000 kr i forhold til nusituationen. Med andre ord skal det nuværende DB2 i sukkerroer være mindst 6.000 kr bedre end DB2 i den alternative afgrøde. Er dette ikke tilfældet, vil det efter reformen alt andet lige være en fordel at opgive sukkerroer til fordel for den alternative afgrøde - se *desuden Alstedgaards artikel side 4-6*.

Enkeltbetalingsordningen

Oplægget beskriver, at kompensationen i form af direkte betalinger vil blive ydet til landmænd, som har produceret sukkerroer under kvote i den historiske referenceperiode (2000-2002), og at betalingerne ikke vil blive påvirket af nogen former for kvoteoverdragelser, som måtte være sket efterfølgende. Teksten er ikke klar; men foreløbig udelukker teksten, at der som for mælk kan anvendes en fremtidig referencdato, f.eks. 2005.

Danske Sukkerroedyrkere mener, at kompensationsbeløbet skal udbetales med det første år under en ny markedsordning som referenceår (2005 eller 2006). Det bør også kunne gennemføres, idet det svarer til, hvad der i sidste ende blev besluttet for lande med den regionale model på f.eks. mælk.

Danske Sukkerroedyrkere indstiller, at fordelingen skal ske som følger:

- Alle arealer med sukkerroer i første år (2005 eller 2006) tildeles "standardpræmien" på ca. 2.370 kr pr. ha.
- Den resterende del af kompensationen fordeles, ligeledes som afkoblet støtte, i forhold til den enkelte dyrkers kontrakt (ton polsukker) med sukkerfabrikken (2005 eller 2006).

Herved sikres, at alle arealer modtager "standardpræmien" pr. ha via kompensationsbeløbet til sukker. Endvidere sker tildelingen i videst mulige omfang som kompensation for pristabet på kvoterøer, hvilket er Kommissionens intention. Herved undgår man så vidt muligt at kompensere arealer med C-roer, hvor der ikke er noget prisfald (C-roer/ C-sukker sælges

til verdensmarkedspris). *Se slutningen af artiklen på side 21 vedr. forhold omkring forpagtninger!*

Interventionspris afløses af en referencepris på sukker

Den nuværende interventionspris afløses af en referencepris, som skal danne udgangspunkt for minimumsprisen på roer, privat oplagring, importbeskyttelse og pris for import af sukker via handelsaftaler med bl.a. ulandene. EU-opkøb til intervention udgår.

Da opkøb af sukker til intervention stort set aldrig har været benyttet i EU, får denne ændring reelt ingen betydning.

Kvotereduktion på 16%

EU's totale sukkerkvote (EU-25) på 17,4 mio. tons reduceres over fire år med:

- 2005: 7,5 %
- 2006: 10,3 %
- 2007: 13,2 %
- 2008: 16,1 %.

Kommissionen forventer med sit oplæg til kvotereduktion, at det årlige behov for kvotenedsættelser som følge af loftet i WTO-aftalen for eksport af sukker med eksportstøtte forsvinder.

Der lægges op til, at reduktionen skal ske med lige stor procentdel for alle medlemslandene, hvilket er i modsætning til i dag, hvor princippet i forbindelse med de "årlige" kvotereduktioner har været, at landene med størst B-kvotestørrelse bærer den forholdsmæssigt største reduktion.

Der er ingen kompensation forbundet med reduktionerne.

Danske Sukkerroedyrkere anerkender, at der kan være behov for en vis reduktion af EU's kvote, så kvoten tilnærmes det aktuelle forbrug i EU; men en reduktion på 16,1 % forekommer større end f.eks. EBA-aftalen og WTO betinger. Manglen på kompensation for kvotereduktioner udbygges endvidere dyrkerens tab, som er ganske uacceptabelt.

Opdeling i A- og B-kvoteforsvinder

Den nuværende opdeling af sukkerkvoten og de tilhørende roer i A- og B-kvoter forsvinder og afløses af én samlet kvote og én pris. Der er ingen ændringer på C-roer og C-sukker.

Danske Sukkerroedyrkere støtter en sådan sammenlægning af A- og B-kvoten.

Handel med kvoter mellem medlemslandene

Oplægget åbner for handel med sukkerkvoter mellem landene. Der er ingen specifikation på, hvordan et sådant system skal fungere.

Gennemføres dette, vil det åbne for, at sukkerproduktionen flyttes bort fra de nordligste og sydligste lande i EU, hvor der typisk er lavere udbytter i sukkerroerne og stærk konkurrence fra alternative afgrøder.

Danske Sukkerroedyrkere peger på, at oplægget ikke er særligt klart på dette punkt, så der er behov for en nærmere specifikation, før vi kan tage endelig stilling hertil. Det er dog grundlæggende afgørende, at rettigheden til kvoten tilhører landmændene, således at kvoten og de

Ny front fra Ropa 2004

Johannes Mertz A/S - 54 85 32 99

nuværende kontrakter ikke kan handles uden landmændenes økonomiske medvirken og accept.

Ophørsordning

Der lægges op til, at virksomheder, som ikke længere kan opretholde en rentabel produktion eller afsætte kvoten til anden side, kan indgå i en ophørsordning. Den berørte kvotemængde udgår af EU's totale sukkerkvote.

Danske Sukkerroedrykere finder i lighed med det foregående punkt, at det er grundlæggende afgørende, at rettigheden til kvoten tilhører landmændene, således at kvoten og de nuværende kontrakter ikke kan indgå i en sådan ordning uden landmændenes økonomiske medvirken og accept.

Fortsat mulighed for overførsel af C-sukker

Forslaget lægger op til, at Kommissionen kan overføre C-sukker fra et år til det næste; men detaljerne er meget uklare.

Kvoteforøgelse af isoglucose med 300.000 tons

Oplægget indeholder en forøgelse af kvoten for isoglucose med i alt 300.000 tons. Isoglucose er et alternativt sødestof til sukker fremstillet af stivelse.

Danske Sukkerroedrykere finder det paradoksalt, at man samtidig med et oplæg til reduktion af sukkerkvoten med 2,8 mio. tons foreslår at øge produktionen af

det alternative sødestof isoglucose med 300.000 tons og er derfor imod en sådan udvidelse.

C-sukker til den kemiske industri

Den kemiske industri i EU skal fremover kunne benytte C-sukker (verdensmarkedspris), hvilket eliminerer behovet for støtte ved brug af kvotesukker (300.000 - 400.000 tons).

Nedsat pris på sukker fra ACP- og LDC-landene

Den garanterede pris ved import af råsukker fra ulandene (ACP- og LDC-landene) nedsættes til 329 Euro pr. ton. Herved elimineres behovet for støtte til raffinaderierne i EU.

Kvoteforøgelse af import af sukker fra Balkan

Importen af sukker fra Balkan underlægges en kvoteforøgelse.

Danske Sukkerroedrykere støtter en sådan kvoteforøgelse.

Konsekvenser for ulandene

Prisreduktionen berører ligeledes prisen på sukker fra en række ulande (Indien, ACP-lande og lande under EBA-aftalen).

Danske Sukkerroedrykere henviser til, at det bør tages i betragtning, at landene under EBA-aftalen selv har bedt Kommissionen om en ændring af EBA-aftalen fra

fri eksport af sukker til EU fra 2009 til en kvotebaseret overgangsordning frem til 2019.

Evaluering i 2008

Forslaget lægger op til en evaluering af markedsordningen i 2008, hvor det bl.a. kan blive aktuelt at vurdere ordningen i forhold til en ny WTO-aftale.

Konsekvens

Kommissionen har følgende forventning til effekten af forslaget:

- Marginal ændring på forbruget af kvotesukker i EU. Heri er indregnet, at den kemiske industri skal benytte C-sukker frem for kvotesukker.
- Som følge af prisnedsættelsen på sukker forventer Kommissionen, at importen af sukker kun stiger fra 1,9 til 2,4 mio. tons. Da importen fra Balkan begrænses af en kvote, skyldes stigningen øget import fra LDC-landene (EBA-aftalen).
- Kommissionen forventer, at den totale produktion af sukker i EU-25 (kvote- og C-sukker) falder fra 20,5 til 17,5 mio. tons.
- Kommissionen forventer, at der vil blive regioner i EU, hvor sukkerproduktionen forsvinder.
- Kommissionen forventer, at EU's eksport af sukker med eksportstøtte falder med 2,0 mio. tons.

Hvordan håndteres transporttilskud i Norden?

Af Klaus Sørensen

I forbindelse med debatten om fordelingen af transporttilskud, har der ofte været draget sammenligning til forholdene i de øvrige lande, som har Danisco som aftager af roerne.

Danmark

- Dyrkerne står selv for omkostninger og transport af A-, B-, og C-Roer.
- Fast transporttilskud pr. ton rene A- og B-roer uanset afstand til fabrik.

– Dyrkerne modtager hele transporttilskuddet ud fra de satser, som tidligere blev fastlagt af Kommissionen.

Sverige

- Danisco står for transporten. Dyrkerne kan dog selv transportere roerne, hvor de modtager en fastlagt godtgørelse pr. km transport op til 125 km for A- og B-roer.
- Danisco afholder transportudgifterne for A- og B-roer op til 125 km. Er transporten længere, opkræver Danisco betaling herfor. Dyrkerne betaler selv for

transport af roer med skib fra Gotland til fastlandet. Dyrkerne betaler omkostninger vedr. transport af C-roer.

– Danisco modtager hele transporttilskuddet. Svenske Sukkerroedrykere anslår, at det koster de svenske dyrkere 50 – 60 mio. kr i forhold til den danske model.

Finland

– Dyrkerne fordeler transporttilskuddet med en sats pr. km op til 100 km. Transport herudover betales af dyrkerne selv. ■

Hvad med forpagtninger og reform?

Bortforpagtere/ forpagtere af jord og sukkerroekontrakter vil på den ene eller anden måde stå overfor nogle forhold, som de skal løse i forbindelse med reformen og tildelingen af kompensationen på de 60 %. Dette vil være tilfældet for såvel bortforpagtere, som har bortforpagtet kontrakten sammen med jord, som bortforpagtere, der har bortforpagtet kontrakten alene, hvilket blev muligt her fra 2004.

Der vil således være forhold, som skal løses bortforpagter og forpagter imellem. Det vil være tilfældet, uanset hvad løsningen bliver – se *Danske Sukkerroedyrkeres indstilling i afsnittet ” Enkeltbetalingsordningen ”*.

Bortforpagtere af jord med sukkerkontrakt

For bortforpagtere af jord med sukkerkontrakt er problematikken præcis den samme, som alle øvrige bortforpagtere oplever i forbindelse med den generelle reform her i 2005, hvor støtterettigheden forbliver hos forpagteren, hvis denne råder over jorden i 2005.

Er der sukkerkontrakt på arealet, er der udover ”standardpræmien” på ca. 2.370

kr, endvidere tale om den resterende del af kompensationen op til de ca. 4.500 kr pr. ha, som ligeledes vil tilfalde dyrkeren, dvs. forpagteren.

Bortforpagtere af sukkerkontrakten alene

For bortforpagtere af sukkerkontrakten alene er problematikken knap så stor mht. fordeling af den fremtidige kompensation, idet såvel bortforpagter og forpagter får ”standardpræmien” på 2.370 kr til ”roearaet”, uanset hvor roerne dyrkes. Her er således udelukkende et udestående vedr. den resterende del af kompensationen op til de ca. 4.500 kr.

Lav aftale med bortforpagter!

I lighed med den generelle reform tyder det foreløbig på, at eneste løsning er en frivillig aftale mellem bortforpagter og forpagter om fordeling af betalingsrettighederne. I forbindelse med indgåelse af forpagtningsaftaler på kontrakten alene i begyndelsen af 2004 blev det opfordret til, at man lavede forbehold for 2005 for ændringer i EU’s markedsordning. Dette er også føjet ind i de standard forpagtningsaftaler, som Danske Sukkerroedyr-

kere medvirkede til at få udarbejdet sammen med nogle lokale landboforeninger.

Det har i Danske Sukkerroedyrkere været overvejet, om man skulle arbejde for en løsning, hvor kompensationen blev tildelt den oprindelige ejer af kontrakten; men dette er man gået væk fra. Dels blev dette princip afvist i forbindelse med forpagtninger i den generelle reform, selvom Danmark arbejdede ihærdigt for dette, dels vil det føre til store problemer i forhold til tildeling til de mange kontrakter, der i en årrække har været bortforpagtet sammen med jorden.

Usikkerhed om 2005

Kommissionens forslag om ikrafttræden i 2005 gør hele situationen endnu mere vanskelig. Det skyldes bl.a. usikkerheden om, hvorvidt dette måske ændres til 2006. Mange lande har skarpt kritiseret Kommissionens forslag om start 2005; men indtil videre må vi agere ud fra 2005 som startår.

Udover problematikken i forhold til fordelingen af kompensationen griber ændringen også ind i grundlaget for de priser, som er aftalt i forpagtninger for 2005. ■

Næppe kvotereduktion i 2004

Af Klaus Sørensen

Kommissionen beslutter i slutningen af september, om det er nødvendigt med en kvotereduktion gældende for indeværende sæson 2004. Kvotereduktion er, som det er de fleste bekendt, sket i 2000, 2002 og 2003.

Kommissionen kom med en foreløbig vurdering i juli måned, og iflg. denne bliver det ikke nødvendigt med kvotereduktion her i 2004.

De hidtidige kvotereduktioner har været nødvendige, for at EU har kunnet overholde WTO-aftalens ramme for eksport af sukker med støtte.

Når Kommissionen foreløbig vurderer, at der ikke er behov for reduktion i år, så skyldes det fire forhold:

- Produktionen forventes at blive lavere end kvoten i visse medlemslande.
- Kvoter til nye EU-medlemmer er totalt set ansat lidt lavere end forbrugt i landene.
- Højere forbrug i det ”gamle” EU-15.
- Mindre import af sukker i forarbejdede produkter. ■

Kloden rundt

Af Erik Thiesen

Besøg på et landbrug i North Dakota, USA

For nylig besøgte jeg en god bekendt i Red River Valley, John Gudajtes, som bor i Minto i den nordlige del af North Dakota, USA.

Red River Valley er, som navnet antyder, forbundet med floden Red River, som er den eneste flod i USA, der løber mod nord og har udløb i de store søer. Dalen, der omkranser floden, er meget bred, op til 30 miles (50 km), og landskabet er fuldstændig fladt. Det medførte bl.a. i 1997 meget store oversvømmelser, da sneen smeltede i forbindelse med pludselig varme og stort regnfald. Der stod op til 2 meter vand overalt. Nogle kan måske huske udsendelser i TV fra byen Grand Forks, som ligger ved floden, hvor der opstod en storbrand, men brandvæsenet var ikke i stand til at komme frem på grund af oversvømmelserne.

Fastlandsklima ned til -30 grader

Klimaet er fastlandsklima med meget kolde vintre med ned til -30 graders frost og til tider megen sne. Den første frost kommer i gennemsnit den 12. september, men frosten sætter først rigtig ind midt i oktober. Til gengæld, når frosten ophører omkring 1. april, bliver det hurtigt rigtig varmt, med op til 25 - 30 graders varme. Da jeg besøgte området først i august, var det 25 grader varmt og for os uforståeligt, at der vil komme frost om en måned - men det er vilkårene for landbruget.

John eller "bigjohn", som han selv bruger på sin e-mail adresse, er 55 år og stammer fra Litauen, hvorfra hans familie udvandrede omkring 1880. Hans kone Susan stammer fra Tjekkiet. De har 2 sønner, som er med i landbruget. Han fortalte om en anden indvandrefamilie ved navn Kucnia fra Polen. Faderen var rejst til USA i 1880 med 6 af sine sønner, året efter fulgte konen med 6 andre sønner, hvorefter de fik yderligere 6 sønner, men aldrig en datter. Alle 18 giftede sig og fik fra 12 børn og flere. I 1980 havde de et familiekomsammen, hvor der var omkring 1.800 efterkommere. Men det var jo også i USA!

1.600 ha sukkerroer

Tilsammen driver de 12.000 acre, eller 4.800 ha, med et ret enkelt sædskifte.

John Gudajtes synes klar til at trække seksløberen i hans 600 acre store roemark.

4.000 acre med sukkerroer, 4.000 acre med vårhvede og 4.000 acre med spisebønner.

Markerne strækker sig over 50 miles (80 km) den ene vej og 20 miles (32 km) den anden vej, og vi kørte ca. 200 miles (320 km) på en dag for at se en del af mar-

Susan og John Gudajtes driver 4.800 ha, hvoraf 1.600 ha med sukkerroer. Her ses de sammen med sønnen samt Sally Garrod, th.

Alle huse bygges i træ – her et nyt hus til Johns søn.

kerne, som var fordelt på 80 sektioner. Alt er delt op i kvadrater med en mil på hver led. En sektion består af 640 acre og deles op i halve eller kvarte sektioner

Pris 25.000 kr pr. ha

En del af Johns marker er lejet, da mange landmænd er holdt op grundet dårlig økonomi eller gået konkurs gennem de

senere år. Det er derfor ikke svært at få mere jord. Omkring 5.000 acre er den ene søns, som var startet for ca. 10 år siden, og der er ingen begrænsninger for, hvor megen jord en enkelt landmand må drive.

Prisen på jord er omkring 1.500 dollar pr acre ved køb (25.000 kr pr. ha) og ved leje 100 dollar (1.600 kr pr. ha) ved ét års leje, men lidt billigere ved 3-5 års leje, ca. 80 dollar (1.300 kr pr. ha). Prisen ved køb afspejler klart, hvad jorden kan kaste af sig.

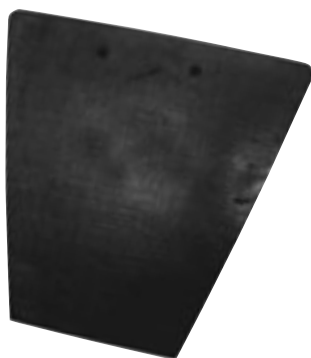
Da det er meget fladt i Red River Valley, graves der afvandringsgrøfter gennem markerne. Vandet ledes ud til større kanaler.

KÆRE ROEDYRKER – HER SER DU FREMTIDENS

NYHED

ROEDASKER

NYHED

Nyudviklet roedasker med lærred.
Fabrikeres til alle gængse roeoptagere.

- Utrolig stærk
- Bukker ikke
- Lang levetid

Industrivej 7 • 4990 Sakskøbing • Tlf. 54 70 50 90
Åbent: Mandag-fredag 7.30-16.00 Lørdag lukket

Såning fra april til juni

Såningen begynder så snart som muligt ved vinterens ophør i april og fortsatte i år til midt i juni, som er lige sent nok, ”men et forsøg værd”, som de sagde. Ellers har de en afgrødeforsikring, som dækker en del af udbyttetabet.

6 mand beskæftiget

Landbruget drives med 6 mand, deraf de 2 sønner, plus en del ekstra hjælp i højsæsonerne.

Som det fremgår af billederne, er John John Deere fan. Han havde lige købt 7 nye traktorer, den største på 500 HK. De har 4 trailersprøjter, 3 mejetærskere med 36-40 fods skærebord, og 13 lastbiler, som stort set kun er til brug i korn- og roehøsten.

Han havde netop fået påmonteret blæsere på skærebordene, som blæser afgrøden ind på skærebordet, da vinden ikke altid var effektiv nok. Det kunne måske have interesse i visse afgrøder herhjemme også.

Kornhøsten begynder i midten af august og varer som regel 10 dage, så der er tryk på. I år er der lidt tvivl om, hvorvidt de sidst såede afgrøder når at blive modne inden frosten starter, men der kan også godt høstes i frost, når bare der ikke er kommet sne.

Roerne opbevares frosne

Roehøsten er noget for sig. I starten af september tages 10 % op og leveres direkte til sukkerfabrikkerne. Det er hovedsageligt forlandt i markerne. Den 1. oktober starter den ”store” optagning,

Mejetærskerne gøres klar og er i år påmonteret blæsere, som blæser afgrøden ind på skærebordet, da vinden ikke altid var effektiv nok. Blæsere ses på højre side af skærebordet.

som skal være overstået på 10 dage, da hård og vedvarende frost sætter ind i midten af oktober.

Roerne bliver dels leveret til fabrikkerne eller til store opsamlingssteder i området, hvor man gør alt for at fryse roerne ned hurtigst muligt. Det kan gøres ved at lægge store rør under de meget store stakke på op til 10 meters højde og blæse kold luft ind, eller det kan ske på fabrikkerne, hvor man har store isolerede haller. Roerne holdes dybfrosne, og derved kan man køre kampagne i 240-250 døgn fra den 1. september.

Johns siloer med roemarken i venstre side. Alt er meget velholdt!

Bønner på lager for 4,7 mio. kr

Bønnerne har været et problem med afsætningen det sidste år. Normalt sælges de til Mexico, men der havde ingen interesse været sidste år, så John havde

for 750.000 dollar (4,7 mio. kr) bønner på lager. Han var nu i gang med at bygge et nyt lager til dette års høst!!

Hvede i lange baner

Hveden bliver opbevaret i siloer og leveret til store kornlagre, som ligger ved jernbanerne, når priserne er interessant. Fra disse lagre bliver kornet kørt til havnene ved de store søer med tog bestående af ca. 120 banevogne med hver 100 tons korn – ja tallene er korrekte. Togene er op til 1,5 mil (2,4 km) lange. Priserne på afgrøderne vil fremgå af et senere indlæg fra anden side. ■

De 4 trailersprøjterne er klar til at rykke ud.

EU står til at tabe WTO-sag på sukker

Af Klaus Sørensen

Australien, Brasilien og Thailand anlagde i slutningen af 2002 sag ved WTO mod EU's eksport af sukker. I begyndelsen af august 2004 forlød det iflg. flere kilder, at EU står til at tabe sagen.

Der foreligger ganske vist ingen endelig melding fra WTO om resultatet, idet de involverede parter nu har 3-4 uger til at kommentere WTO-panelets foreløbige afgørelse. Det er dog næppe sandsynligt, at afgørelsen ændres, og Brasiliens landbrugsminister Roberto Rodriguez har allerede været ude at kommentere sagen, hvor han ikke overraskende har udtrykt stor tilfredshed med udfaldet.

Efter høringsrunden hos parterne ventes

WTO at offentliggøre det endelige resultat i september. Herefter har parterne mulighed for at appellere, og resultatet heraf forventes at foreligge i februar/marts 2005.

Taber EU sagen vil resultatet med stor sandsynlighed kunne nå at indgå i reformen af sukker, som næppe er på plads før en evt. appel bliver afgjort.

Slut på C-sukker samt reduktion af kvote

Sagen går på, at EU i modsætning til i dag skal medregne C-sukker samt reeksport af importeret sukker fra ACP-landene i den maksimale mængde sukker, som må eksporteres med støtte i forhold til den nuværende WTO-aftale.

Australien, Brasilien og Thailand argumenterer, at produktion af C-sukker, og dermed også eksport af C-sukker, kun er muligt som følge af den garanterede mindstepris til kvotesukker, idet C-sukker isoleret set er en urentabel produktion. Der er således tale om krydssubsidiering. Mht. reeksport af ACP-sukker mener landene ikke, at den nuværende WTO-aftale, som hidtil antaget, giver mulighed for at holde dette udenfor eksportrammen.

Taber EU sagen, vil det i praksis medføre afslutningen på produktion af C-sukker, samt en reduktion af kvoten svarende til ACP-importmængden på 1,6 mio. tons sukker. ■

EDENHALL

Forhandler:

KARL MERTZ
Sakskøbing Tlf. 5470 4822
Hørby Tlf. 5444 7035

For fremvisning:
Ring 4033 8405
eller 2128 3788

EDENHALL AB
SE-260 30 VALLÅKRA, SVERIGE

TEL: +46 42 324050
E-mail: info@edenhall.se

FAX: +46 42 324069
www.edenhall.se

Af Gdr. Carsten Stoltze
Lundemose, Præstø

Så kom sommeren endelig! Efter en lang periode med ustabil vejr er der endelig kommet nogle dage med godt høstvejr. Jeg håber det gode vejr holder et par uger endnu, så frø og kornhøsten er i hus, når I læser denne artikel.

I skrivende stund har foreløbig den 6. august høstet mit vinterraps med et udbytte på 4.475 kg/ha, hvilket jeg er godt tilfreds med.

God sprøjtevirkning i roemarken

Jeg fik sået mine roer den 1. og 2. april i et godt, men dog lidt løst såbed.

Sprøjtesæsonen i roemarken blev indledt den 1. maj, hvor roerne blev bredsprøjtet med, Goltix, Betasana, Ethosan, Safari og olie.

Anden sprøjtning blev foretaget den 10. maj med båndsprøjte. Her blev brugt de samme typer kemikalier som i første sprøjtning; men doseringen var kun 40% heraf.

Der var en fantastisk god effekt af de to første sprøjtninger, så jeg trak 3. sprøjtning frem til den 3. juni, hvor der alene blev sprøjtet med Safari mod burrester. Den 3. sprøjtning blev ligeledes foretaget med båndsprøjte.

Der er herefter foretaget en radrensning den 5. juni og igen den 18. juni.

Den 7. juni er der sprøjtet med 3 kg mangansulfat, og endelig er den 2 august sprøjtet med 0,2 l Opus.

KWS sorter har givet ukrudtsproblemer

Opretstående KWS sorter giver mere ukrudt

Der har været en tilfredsstillende fremspiring med et planteantal på ca. 90.000 planter pr. ha. Der har som nævnt desuden været en god virkning af de to første sprøjtninger.

Som I måske husker fra sidste artikel, dyrker jeg tre KWS sorter. De har blade som står meget lige op. Det har medført, at mine roer var meget længe om at lukke rækkerne, hvilket desværre har givet lys og luft til sent fremspiret ukrudt. I dag er min roemark derfor ikke så ren, som jeg kunne ønske. Der er kommet lidt forskelligt ukrudt, og specielt burrester er der lidt for mange af.

Der har derimod ikke været mange stokløbere.

Svært at vurdere høsten

Mine forventninger er, at jeg nok ikke når samme høje udbytte, som jeg havde sidste år, men lad os nu se. Med megen sol og varme fra nu af kan meget rettes op endnu! De andre afgrøder er det meget spændende at komme i gang med at høste, jeg synes, det er meget svært at høste med øjnene. På den ene side har jeg noget hvede, der er gået i leje, hvilket tyder på et stort udbytte; på den andre side mener jeg, at der har været for lidt sol og varme.

For første gang har jeg købt en hel ny traktor, som jeg skal tage i brug her til høst.

Der udover har jeg købt et nyt John Deere bælt Pickup skærebord til høst af skårlagte afgrøder, og det har kørt særdeles godt.

Jeg vil til slut ønske alle en rigtig god høst, og husk hastværk er lastværk!

Et nyt John Deere bælt-Pickup skærebord er indkøbt til høst af skårlagte afgrøder. Det har indtil nu kørt særdeles godt.

Carsten Stoltze foran sin splinternye indkøbte John Deere.

Cocksedge prøveudtagning i Nakskov - korrektion af renhed under 87,7 %

Af Klaus Sørensen

Som tidligere informeret af Danisco er der foretaget ændringer i prøveudtagningen på fabrikken i Nakskov til den kommende kampagne. Her er nu installeret Cocksedge prøveudtagning, som er magen til udstyret på fabrikken i Nykøbing, hvor det nu har fungeret i 10 år. I forbindelse med opsætningen af udstyret i Nykøbing foretog Danmarks Ingeniør Akademi i 1994 en uafhængig undersøgelse, som sammenlignede brugen af det hidtidige spalteprøveudtagningsudstyr med det nye Cocksedge. Formålet var at finde frem til eventuelle forskelle ved måling af sukkerindhold, amino-N og renhed.

I undersøgelsen målte man på mange

forskellige faktorer, og konklusionen blev, at der ikke er forskel på måling af sukkerindhold og amino-N; mens der blev konstateret en forskel ved måling af renhed under 87,7 %.

Man fandt her, at prøver udtaget med Cocksedge systematisk viser et større indhold af urenheder end prøver udtaget med spalteprøveudstyret. Dette er tilfældet for renhedsprocenter under 87,7 %, hvorimod der ikke er forskel på prøver fra læs med en renhed højere end de 87,7 %. Jo lavere renhed jo større er afvigelsen. Man mente, at forskellen skyldes, at der ved brug af spalteprøven kommer flere "trilleroer" med, som har mindre vedhænge jord i forhold til Cocksedge udsty-

ret, der borer sig ned gennem læsset.

For at ligestille renhedsprocenten målt med Cocksedge med spalteprøven korrigeres alle renhedsprocenter under 87,7 % fra Cocksedge som beskrevet i Brancheaftalens § 9.2. Herved hæves alle renhedsprocenter under 87,7 % målt med Cocksedge.

Danske Sukkerroedyrkere har i forbindelse opsætningen af Cocksedgeudstyret i Nakskov foretaget en fornyet gennemgang af rapporten fra 1994 sammen med Danisco, og konklusionen er, at rapporten og korrektionsfaktoren stadig er fuldt ud gyldig og fortsat anvendes for såvel Nykøbing som nu også Nakskov. ■

TRV radrenser med Vision Control
der klarer styringen af maskinen.
TRV leveres fra 6 til 18 rækker.
Standard med beskyttelsesplader
og affjedret stige.

Borgergade 46, Thyregod • DK-7323 Give
Telefon +45 75 73 40 99 • Telefax +45 75 73 44 92
www.thyregod.com • e-mail: thyregod@thyregod.com

044472724150

Sukkerroedyrkningens økonomi

Der er et tiltagende skævt forhold mellem indtægter og udgifter - også indenfor markbruget. Det kræver dybtgående overvejelser og bearbejdnings ved skrivebord og computer.

Man har allerede længe koncentreret indsatsen om fortsat at formindske omkostningerne ved at frembringe afgrøderne og den efterfølgende behandling. Den indsats er man presset til at fortsætte, selvom man nu og da standser op med den opfattelse, at nu kan man ikke komme længere. Det kan man, men på flere områder bevæger vi os ud i marginalerne.

Selv en besparelse, der umiddelbart kan opfattes som et beskedent bidrag til det gode formål, tæller med i den store sammenhæng. Med emnet for øje har jeg pløjet en del udenlandsk litteratur igennem og ud af nogle indlæg valgt et, hvor mulighederne for besparelse ofte er upåagtet, medens det er helt kontant i et andet.

Valg af de rigtige dæk sparer dieselolie

Prisen på dieselolie er blevet en meget betydelig del af omkostningerne ved anvendelse af traktorer og selvkørende roeoptagere. Det er en af de store produktionsfaktorer ved roedyrkingen. Ved faghøjskolen Südvestfalen, Agrar-

wirtschaft Soest i Tyskland har man i de seneste år undersøgt økonomien ved det bedst mulige valg af dæk til det foreliggende arbejde.

Udgangspunktet har været en konstatering af, at dæksliddet pr. traktortime på en 150 hk traktor ligger mellem 1 og 3 Euro (Dkr. 7 – 20) alt efter det udførte arbejde. Dækket skal være stærkt og blødt på jorden og slidstærkt på vejen. Det lønner sig at vælge de rigtige dæk ved køb af traktor og/eller dæk. Hjulslip skal holdes på det lavest mulige niveau og under alle omstændigheder under 20% - for at undgå deraf følgende skader på jordens struktur.

Vælg det rigtige lufttryk

Man skal vælge de størst mulige, brede radialdæk fortrinsvis til markbrug og køre med et lufttryk på 0,8 bar. Det er luftvolumen, der bærer belastningen - ikke dækkets flanker.

Med det rigtige lufttryk på 0,8 bar øges den faktiske fremkørsel med op til 20%. Hjulslippet ved trækarbejde - med skader på jordstrukturen og dermed også regnormenes gange samt højt dieselforbrug tilføje - kan ved veltilpasset lufttryk og samme trækraftbehov reduceres til det halve.

Spordybden ved kørsel på blød og fugtig jord med et lufttryk på 0,8 bar halveres i forhold til kørsel med 1,6 bar. Hver cm spordybde medfører et mer-dieselfor-

brug svarende til kørsel i terræn med 1% konstant stigning. Tilsvarende vil 5 cm spordybde give et merforbrug svarende til 5% stigning.

Ved en sammenligning af et (for højt) vej- lufttryk på 1,6 bar opnås en halvering af spordybden ved 0,8 bar.

For selvkørende roeoptagere og mejeritærskere anbefaler man også store og brede radialdæk med et lufttryk på højst 2,5 bar. Det er også tilstrækkeligt ved vejtransport, fordi de respektive tanke da er tomme.

Effektiv fællestransport

Den tyske sukkerroedyrkning er præget af mange, forholdsvis små landbrugsenheder og store transportafstande. Det har medført et stadig mere veludbygget fællesskab vedrørende de foreliggende aktiviteter.

Her har etablering af samarbejde over markskellene medført betydelige besparelser - også vedrørende transport af roer.

Nedlagte fabrikker - større forbrug af diesel og dæk

De seneste års tendens til nedlæggelse af sukkerfabrikker medfører øgede transportafstande. Med de nugældende priser vil den øgede transport medføre meget

betydelige ekstraudgifter til diesel og dæk (se ovenfor).

Jeg har fulgt udviklingen i Tyskland, som er et foregangsland vedrørende transport af roer og noteret mig et af de seneste eksempler på en yderlig effektivisering af læsning, rensning og transport af roer.

Grundige forberedelser – godt resultat

Efter lange og intensive forhandlinger nåede man den 13. maj 2003 frem til en sammenslutning af to hidtidige fællesskaber. Man gik helt ud i detaljer med videst mulig hensyn til medlemmerne, men ikke mindst sikrede man sig, at samarbejdet blev i fuld overensstemmelse med alle retslige forhold herunder selskabsdannelse og skatteforhold.

232.694 t roer med 21 lastvogne

Efter en ”drømme” kampagne med en

rekordhøst kunne man vurdere hele forløbet af den fælles indsats. I forhold til tidligere havde man sparet 5 lastvogne og en rense-læsser ”Maus”. Effektiviseringen blev yderligere forbedret af, at den ene af de to sukkerfabrikker ligesom flere andre åbnede for roemodtagelse døgnet rundt.

Den fælles rensning, læsning og transport omfattede over 600 dyrkere. Med ca. 90.000 km lastvognskørsel i 83 kampagnedage havde man til alles tilfredshed løst den store logistiske udfordring med en meget stor høst og en glidende og planmæssig levering til de to fabrikker i det store område.

”Vi” er vigtig i tanke op tale

Samarbejdet stiller store krav, da det skal omfatte dyrker-repræsentanter, mandskabet på rense-læsser maskinerne, lastbilchaufførerne og de ansvarlige for arbej-

dets gennemførelse. En af de erfaringer, som man har gjort, er at udvikle og fastholde en tankegang og mentalitet, der koncentrerer sig om ”Vi” når som helst man omtaler det store projekt. Det er også ud fra den opfattelse, at man ruster sig til de problemer, som utvivlsomt vil komme i fremtiden.

Meget store fordele

Én ting er man helt overbevisende enige om: Siden tanken om fællesskab i sin tid opstod og frem til nu, er der opnået meget store besparelser. Det gælder tid, materiel og behandling i forbindelse med levering, hvor man alene ved transporten kan notere sig for betydelige økonomiske fordele på grund af et gunstigt forhold mellem forbrug af diesel og tons roer transporteret. Den betydelige forhøjelse af prisen på diesel har medført en yderligere forbedring af økonomien. ■

Positiv tendens

Af Klaus Sørensen

F.O. Licht har på ny nedjusteret prognosen for sukkerproduktionen for 2003/04 (september-03 – august-04), således at de nu forventede et overskud på blot 1,3 mio. tons. Det sker på grundlag af en forventet produktion på 144,2 mio. tons og et forbrug på 142,9 mio. tons. Til sammenligning var overskuddet i 2002/03 på 8,9 mio. tons.

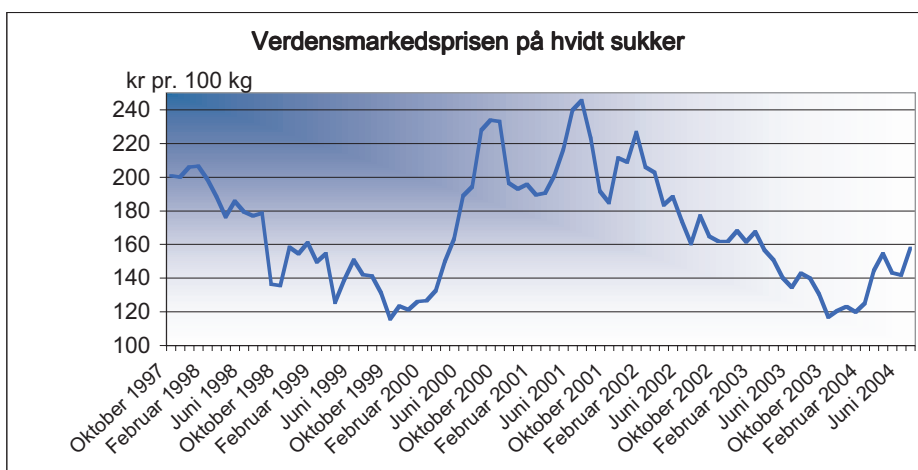
Verdensmarkedsprisen har udvist en positiv tendens og er i juli måned på 158 kr pr. 100 kg hvidtsukker – se figuren. Forklaringen på det seneste halve års positive tendens i prisudviklingen skal iflg. F.O. Licht findes i følgende årsager:

- Spekulativ aktivitet blandt sukkerhandlere.
- Stort fald i Indiens produktion.
- Dårlig udvikling for afgrøden i Thailand og med efterfølgende negativ virkning for 2004/05.

- Kraftig regn i områder i Brasilien med videre negativ virkning for 2004/05.
- Større ethanolefterspørgsel og dermed –produktion i Brasilien på bekostning af sukkerproduktionen.
- Sidst men ikke mindst en foreløbig forventning om et underskud på sukkerbalancen i 2004/05.

Udsigten for produktionen i EU i den kommende kampagne, 2004/05, viser et

udbytte på et rimeligt niveau. Dog er der en forventning om, at man ikke når kvoten i bl.a. Italien, Grækenland, Ungarn og Slovakiet. Som beskrevet andetsteds er det medvirkende til, at Kommissionen foreløbig ikke anser det for nødvendigt med en kvotereduktion i indeværende sæson. ■

CIBE-kongres i Schweiz

Af Klaus Sørensen

De europæiske sukkerroedyrkeres organisation, CIBE afholdt fra den 7. til 10. juni 2004 kongres i Bern i Schweiz. Kongressen afholdes traditionelt hvert andet år og var også denne gang velbesøgt med op mod 400 delegerede, gæster og indlægholdere. Fra Danmark deltog Danske Sukkerroedyrkere med 5 delegerede.

De schweiziske værter havde udført et stort forarbejde og de fortjener stor ros for et vel tilrettelagt og godt forløb af kongressen.

De mange indlæg strakte sig vidt fra EU's markedsordning og udvidelsen af EU over ulande, WTO og ethanol fremstilling til mere specifikke emner som GMO, kvalitet og renhed i de leverede roer.

Politik på dagsordenen

Den usikre situation om det kommende politiske grundlag for sukkerroedyrknin-gen i EU spillede naturligvis en vigtig rolle på kongressen og var genstand for en livlig debat både i og udenfor møde-salen.

Hertil bidrog bl.a. Russell Mildon, der er direktør for Kommissionens kontor for sukker. Han loftede i sit indlæg en flig af sløret for det oplæg til sukkerreform, som Kommissionen fremlagde den 14. juli 2004. Uden at afsløre detaljer i sit indlæg, var han dog konkret nok til at give næring til den i forvejen intense debat om emnet.

GMO, kvalitet og renhed i roerne

Fra egne rækker kan nævnes, at Steffen Holst som formand for CIBE's Tekniske Udvalg ledede sessionen vedr. bl.a. GMO, kvalitet og certificering. Holdningen på GMO er generelt afventende. På trods af de økonomiske fordele, der

På kongressens sidste dag var der arrangeret besøg på en typisk schweizisk familiebodrift på 35 ha og 20 malkekøer. Roearbejdet på 2,6 ha svarer til gennemsnittet i Schweiz. Gens. resultatet af de sidste 4 år i roemarken er 15,8 tons polsukker pr. ha. Bedriften gav fuldtidsarbejde til manden og deres 18 årige søn og desuden konen (30 % tid) og bedstefaren (20 % tid).

er forbundet med brug af GMO, så vil man næppe se GM-roer i den nærmeste fremtid i EU, før der er en generel accept blandt forbrugerne af GMO-produkter. Under emnet kvalitet og certificering kunne formanden for de engelske roedyrkere, Mike Blacker oplyse om et kvali-

tetscertificerings projekt, hvor de britiske landmænd har lanceret "British Farm Standard", som er et kvalitetsmærke udformet som en lille traktor, der skal give forbrugerne garanti for kvaliteten af produkterne. Kvalitetsmærket er også anvendt på sukker.

Indlæg fra Danmark ved Klaus Sørensen om de Brancheaftalemæssige aspekter vedr. tillæg/ fradrag for urenheder i de leverede roer. Her spiller det en stor rolle, hvorvidt spildet i forbindelse med rensningen er A-, B- eller C-roer.

Under emnet renhed i roerne var undertegnede blevet opfordret til at komme med et indlæg om de Brancheaftalemæssige aspekter vedr. tillæg/ fradrag for urenheder i de leverede roer. Med fokus på den danske Brancheaftale er konklusionen, at selvom dyrkerne i Danmark modtager op til 24 mio. kr i nettotillæg for renhed i roerne, så skal man være meget opmærksom på de omkostninger, der er forbundet med rensningen. Her spiller det en stor rolle, hvorvidt spildet i forbindelse med rensningen er

A-, B- eller C-roer. Desuden spiller det naturligvis en rolle, hvad prisen er for rensning samt transportomkostninger for kørsel til fabrik. Det reelle nettoprovenu til dyrkerne kan meget vel ende med at blive meget lavt!

10,8 tons hvidtsukker pr. ha i Schweiz

Schweiz ligger med 10,8 tons hvidtsukker pr. ha (5-års gens. 1998-2002) helt i top sammen med Frankrig, når det gælder topudbytter i Europa.

Når man ser på strukturen i schweizisk landbrug adskiller det sig også i forhold til Danmark – men i modsætning til udbyttet er der tale om små størrelser. Schweiz producerer ca. 200.000 tons sukker fordelt på 7.300 dyrkere. Det svarer til et gens. på 27 tons sukker og 2,5 ha pr. dyrker – ¼ af arealstørrelsen i forhold til Danmark.

Prisen på sukker og afregningen til dyrkerne ligger på samme niveau som i EU. ■

Få 10 - 20 gratis konsulenttimer til forberedelse og formulering af udviklingsprojekter

Af Klaus Sørensen

Hvis man som "almindelig" sukkerroedyrker går rundt med en god ide til, hvordan man kan forbedre sin sukkerroedyrkning på den ene eller anden vis, så er der nu mulighed for at få hjælp til at komme i gang. Der er i mange tilfælde gode muligheder for at få støtte fra "Innovationsloven" til udgifter, som er forbundet med gennemførelse af et udviklingsprojekt; men forud går et stort arbejde med at formulere og udforme en korrekt projektansøgning om støtte. For udenforstående er det et uoverskueligt og meget omstændeligt arbejde, som nemt kan blokere for videre initiativ, inden man overhovedet får begyndt. Danske Sukkerroedyrkere har fået en aftale med Landbrugsraadets Projekt-service, som tilbyder delvis gratis konsulentbistand til forberedelse og formulering af projektansøgninger for sukkerroedyrkere. Hvis man har en god idé, som man mener kan forbedre produktionen, så tilbyder Landbrugsraadets Projekt-service hjælp til at udforme en ansøgning. Hjælpen består af 10 - 20 timers gratis konsulentbistand pr. projekt, afhængig af projektets størrelse og antal deltagere. Der kan dog aldrig

opnås gratis konsulenttimer svarende til mere end halvdelen af det samlede forbrug af timer i forbindelse med forberedelse og formulering af ansøgningen. Alle projektideer er velkomne. Det er dog afgørende for muligheden for at få støtte fra Innovationsloven, at ideen har reel nyhedsværdi.

Hvad kan Innovationsloven give tilskud til?

Innovationsloven giver mulighed for at få økonomisk støtte til både konventionelle og økologiske projekter. Projekterne kan tage udgangspunkt i såvel miljøforbedrende som produktionsfremmende tiltag. Desuden giver loven mulighed for støtte til projekter, der omhandler udvikling og forbedring af f.eks. emballage og maskiner samt tiltag, der sigter mod optimering i forbindelse med opbevaring og lagring.

Hvor meget støtte kan der fås fra Innovationsloven?

Tilskud fra Innovationsloven kan udgøre op til 50 % af projektets budget. Resten finansieres af ansøger selv.

Hvis man er interesseret, kan man kontakte enten Danske Sukkerroedyrkere eller gerne tage kontakt direkte til Landbrugsraadets Projekt-service om mulighederne.

Kontaktperson hos Landbrugsraadets Projekt-service: Projektkonsulent, cand.hort. Hans Bach-Lauritsen. Telefon 33394276. Email: hbl@landbrug.dk
Se evt. mere om Landbrugsraadets Projekt-service på: www.projektservice.landbrugsraadet.dk ■

Hjemmeside – nu kører den!

Af Klaus Sørensen

Efter en noget længere opstart end forventet, er Danske Sukkerroedyrkeres hjemmeside nu oppe at køre. Adressen er:
www.danskesukkerroedyrkere.dk. Hjemmesiden skal bl.a. bringe uddybende information og en oversigt over gældende aftaler m.v.

DANISCO

First you add knowledge...

Læs mere om de danske MARIBO-sorter
på www.daniscoseed.dk

NORMALSORTER:

- ➔ **HEKLA**
Højeste udbytte
- ➔ **MOLDAU**
Den rene
- ➔ **MANHATTAN**
Den stabile
- ➔ **HAITI**
Et sikkert valg
- ➔ **BELMONTE**
Ny lovende prøvesort 2004
- ➔ **GANDALF**
Ny lovende sort

RHIZOMANIA-SORTER:

- ➔ **ETNA**
Markedets reneste roe
- ➔ **SUEZ**
Ny lovende rhizomania-sort

